

103-
ΕΥΚΕΔ
ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ
ΚΕΝΤΡΟΝ ΕΡΕΥΝΗΣ
ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΛΑΟΓΡΑΦΙΑΣ
ΑΝΑΓΝΩΣΤΟΠΟΥΛΟΥ 14
ΑΘΗΝΑΙ (136)

ΚΕΝΤΡΟΝ ΛΑΟΓΡΑΦΙΑΣ
ΛΑΟΓΡΑΦΙΚΟΣ ΑΤΛΑΣ
Αριθ. Έρωτ. 245/14, 103/176

41
ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟΝ
ΔΙΑ ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΕΡΓΑΛΕΙΑ

ΚΑΙ ΚΑΤ' ΕΘΙΜΟΝ ΠΥΡΑΣ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

ΑΘΗΝΑΙ 1968
ΕΚ ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ

Διευθυντής: Νοέμβριος 1970
19-20/11/70

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

1. Ἐξεταζόμενος τόπος (χωρίον, κωμόπολις). Σ. υ. κ. ε. α......
(παλαιότερον ὄνομα: Σ. υ. κ. ι. α......), Ἐπαρχίας Ἐλασσόνης,
Νομοῦ Λαρίσης.
2. Ὀνοματεπώνυμον τοῦ ἐξετάσαντος καὶ συμπληρώσαντος Σταυρί-
νης Δημητρίου. ἐπάγγελμα διδάσκων.
Ταχυδρομικὴ διεύθυνσις Συμεα Ἐλασσόνης Λαρίσης.
Πόσα ἔτη διαμένει εἰς τὸν ἐξεταζόμενον τόπον. δύναται 18
3. Ἀπὸ ποῖα πρόσωπα κατεγράφησαν αἱ παρατιθέμεναι πληροφορίες:
α) ὄνομα καὶ ἐπώνυμον Ἐπαγγελοπούλου Νικολάου. Συμεα,
ἡλικίας 89 ἐτῶν, ἀγράμματος.
ἡλικία..... γραμματικαὶ γνώσεις.....

ἡλικίας 69 ἐτῶν, ἀγράμ-
ματος, ἐκὼς ἐμνασθέντος 1924.

..... τόπος καταγωγῆς
β) Γεωργίου Γεωργίου ἐκ Συμεας, 76 ἐτῶν, ἀγράμματος
γ) Μαργαρίτας Κωνσταντίνου, ἐκ Συμεας, 96 ἐτῶν, ΣΤ. ἀμφ.
δ) Πατριάρχου Σοφίας τοῦ γένους Λακωνικῆς ἐκ
Παλαιότερου Ἐλασσόνης παντρεμένη ἐν Συμεα
Α'. α'. ΤΑ ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΚΤΗΜΑΤΑ ΠΡΟ ΤΟΥ 1920

- 1) Ποῖαι ἀγροτικαὶ περιοχαὶ προωρίζοντο διὰ σποράν καὶ ποῖαι διὰ
βοσκήν ποιμνίων; Ὀρεινὰ πρὸς τὴν ἀσθενήν περιοχήν. ἔδνα ε
προωρισμένη διὰ βοσκήν. Διὰ βοσκήν πρὸς Ὀρεινὴν.
Ἐπὶ τῶν αὐτῶν χωριστὰ ἢ ἐνηλλάσσοντο κατὰ χρονικὰ διαστή-
ματα; Ν. ὁ ἔρχαν. χωρίζεται.
- 2) Εἰς ποίους ἀνήκον ὡς ἰδιοκτησίαι; α) εἰς φυσικὰ πρόσωπα,
δηλ. εἰς τοὺς χωρικοὺς· β) εἰς γαιοκτῆμονας (Ἕλληνας ἢ ξένους, ὡς
π.χ. Τούρκους)· γ) εἰς Κοινότητας· δ) εἰς μονὰς κλπ.
Ἐν ἡμῶν εἰς τούτους (μαθητές).
- 3) Ὁ πατὴρ διατηρεῖ τὴν περιουσίαν του συγκεντρωμένην καὶ μετὰ τὸν
γάμον τῶν τέκνων του, διανενομένης ὑπ' αὐτῶν μετὰ τὸν θάνατόν
του; Παλαιότερον. ναι. σήμερον. διὰ το μερίδιον
εἰς τὸ τέκνον. πρῶτος ἡ ἀνδρὸς καὶ ἡ

- β'. 1) Οἱ κάτοικοι ἀσχολοῦνται μόνον εἰς τὴν γεωργίαν ἢ μόνον εἰς τὴν κτηνοτροφίαν ; ἢ συγχρόνως εἰς ἀμφοτέρας, δηλ. τὴν γεωργίαν καὶ τὴν κτηνοτροφίαν ;

Οἱ κάτοικοι ἀσχολοῦνται ἐν τῇ γεωργίᾳ καὶ κτηνοτροφίᾳ

- 2) Οἱ τεχνῖται (δηλ. οἱ βιοτέχναι) ἀσχολοῦνται ἐν παρέργῳ καὶ εἰς τὴν γεωργίαν ; *ἀσχολοῦνται καὶ ἐν τῇ γεωργίᾳ*

- γ'. 1) Εἰς τὰ μεγάλα κτήματα : τῶν γαιοκτημόνων (τσιφλικούχων), τῶν μοναστηρίων ποιοὶ εἰργάζοντο εἰς αὐτά ; καὶ ὑπὸ ποίους ὄρους ὡς ἄτομα ἢ μὲ ὀλόκληρον τὴν οἰκογένειάν των ;

Ἐργάζετο ὑποκείμενα καὶ ὁ ἀρχιεὶς ἐν οἰκογενείᾳ μετὰ τῆς συζύγου, ἐδερμάτις δὲ καὶ τέκνα

- 2) Πῶς ἐκαλοῦντο οὗτοι ; (κολλῆγοι, σέμπροι, μισακάτορες, σημισακάτοροι κλπ.) *Ἰσχυροὶ* Ποία ἦτο ἡ κοινωνικὴ των θέσις ; ...

- 3) Ποία ἦτο ἡ ἀμοιβή των ; (εἰς εἶδος ἢ εἰς χρήμα ;) *ἐν εἴδει*

- 4) Ἐχρησιμοποιοῦντο καὶ ἐργάται ; ἐποχικῶς, δηλ. διὰ τὸ θέλημα, τὸ ἀλώνισμα, τὸν τραγῆτον ἢ δι' ὅλον τὸν χρόνον ; Ἀπὸ ποῦ προήρχοντο οὗτοι ; ἦσαν ἄνδρες μόνον ἢ καὶ γυναῖκες ; ποίαν ἀμοιβὴν ἐλάμβανον ; ἡμερομίσθιον εἰς χρήμα ἢ εἰς εἶδος ;

Ἄν. Ἐχρησιμοποιοῦντο ἐργάται

- 5) Ἐχρησιμοποιοῦντο καὶ δοῦλοι (ὑπηρέται) ἢ δοῦλαι ; Ἐὰν ναί, ἀπὸ ποίους τόπους προήρχοντο ; *Ο. Χ.*

- 6) α) Οἱ νέοι καὶ αἱ νέαι τοῦ τρόπου ποῦ ἐπήγαιναν δι' ἀνεύρεσιν ἐργασίας ; *Οἱ νέοι ἐπὶ τὰς ἀγορὰς εἰς Β. Ἀφρικὴν*

- β) Ἐπήγαιναν ἐποχικῶς : ὡς ἐργάται ἢ ὡς τεχνῖται κτίσται, γύφτοι (σιδηρουργοί), βαφεῖς (μπογιατζήδες), πρᾶματευτάδες (ἐμποροὶ) κλπ. ;

ὡς ἐργάται εἰς καμίνον Ἀφρικῆς

- δ'. 1) Πώς ἐλιπαίνοντο παλαιότερον τὰ χωράφια: με ζώϊκην κόπρον (βοῶν, αἰγοπροβάτων κλπ.), φυτικὴν (μέ καῦσιν: α) τῆς καλαμῖας μετὰ τὸν θερισμόν, β) τῶν θάμνων κλπ.) ἢ με κάλυψιν (παράχωμα) χλόης (τριφυλλιοῦ, λαθουριοῦ κλπ.) δι' ὀργώματος;

Μ. γεωργαίς ἐγένετο, μέ. κόπρον βοῶν, ἄλσων καὶ αἰγοπροβάτων.

- 2) Πότε ἔγινε τὸ πρῶτον χρῆσις χημικῶν λιπασμάτων εἰς τὸν τόπον σας; *Ἀπὸ τοῦ 1948.*

- ε'. Ἀπὸ πότε χρησιμοποιοῦνται: τὸ σιδηροῦν ἄροτρον καὶ αἱ γεωργικαὶ μηχαναὶ εἰς τὸν τόπον σας; *Ὁ σιδηροῦν εἰσάχθη χρησιμοποιοῦται μετὰ τὴν ἀνεξαρτησίαν (1912).*

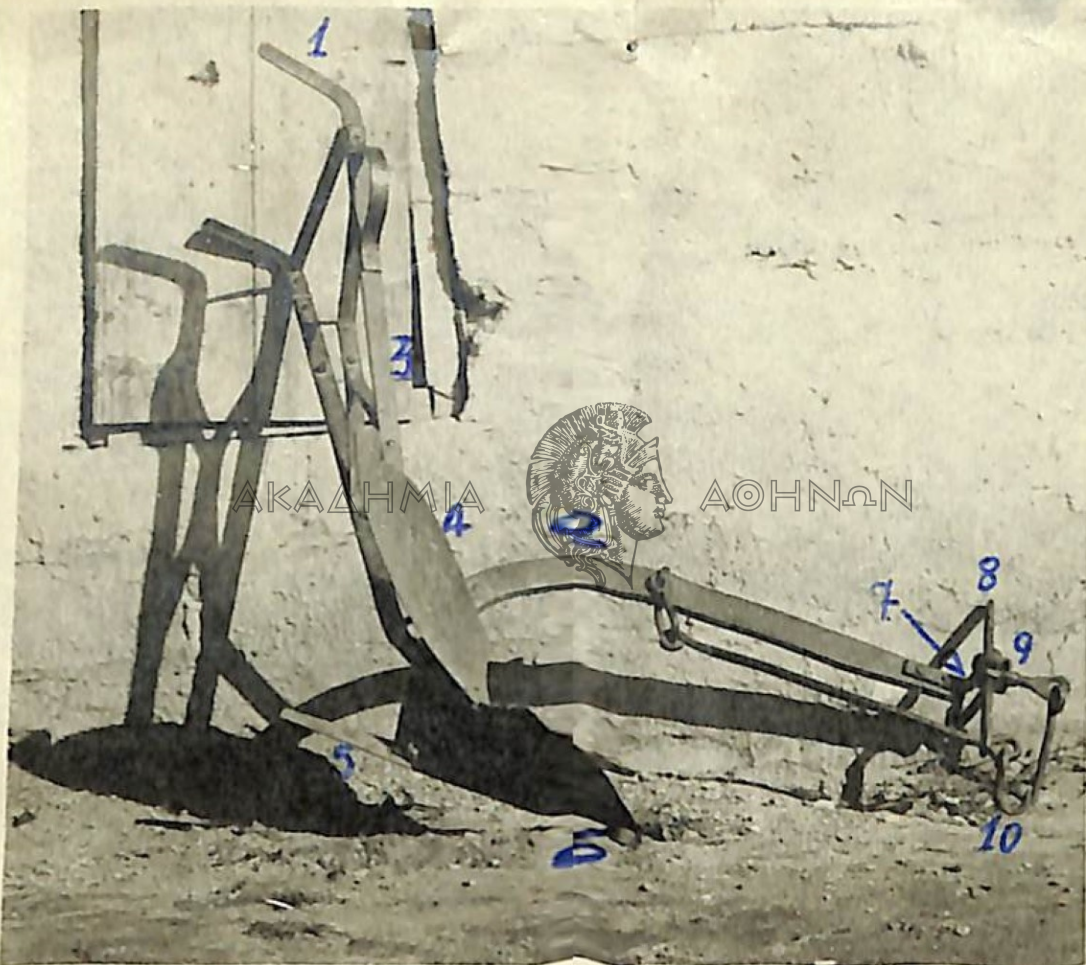
- 1) Σιδηροῦν ἄροτρον (τύποι αὐτοῦ, δηλ. μονόπτερο, δίπτερο κλπ.). Εἰς ποῖα κτήματα ἐχρησιμοποιεῖτο (ἢ χρησιμοποιεῖται) κάθε τύπος; Ποῖος κατεσκεύαζε τὸ ἄροτρον τούτο ἢ ἀπὸ ποῦ ἐγένετο ἡ προμήθεια αὐτοῦ; *Ἐχρησιμοποιεῖτο καὶ χρησιμοποιεῖται το μενόντερο κυρίως δια τὰ παλαιά χωράφια.*

Παραθέσατε σχεδιαγράφημα (ἢ φωτογραφίαν) ἐκάστου τύπου σιδηροῦ ἄρότρου με τὰς ἀντιστοίχους ὀνομασίας τῶν μερῶν αὐτοῦ, ὡς τοῦ κατωτέρω παρατιθεμένου.

1. *Χερούκι* 4. *Πτερό* 7. *Γεωργός* 10. *Χάντζος*
2. *Καμάρα* 5. *Πρώαις* 8. *Ὑψόμετρο*
3. *Βάσις* 6. *Ὑνί* 9. *Μωδουρμί*

- 2) Τρακτέρ (ἀπὸ πότε εἶναι ἐν χρήσει;) *Ἀπὸ τοῦ 1952.*
3) Μηχανὴ θερισμοῦ *Δέν. ἐχρησιμοποιεῖται.*

Σελ. 3
παρ. ε' εδ. 1

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

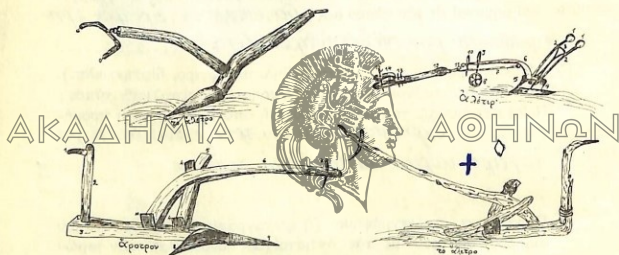
ΑΘΗΝΩΝ

4) Μηχανή δεσίματος τῶν σταχύων (δεματιῶν) *δὲν ἐχρησιματούνη*

5) Μηχανή ἀλωνισμοῦ *Πατάχα - ἀγροσπαστικὴς.....*

στ'. 1) Τὸ ξύλινον ἄροτρον. Ποῖος κατασκεύαζε (ἢ κατασκευάζει) τὸ παλαιὸν ξύλινον ἄροτρον *Μ. Ἐλ. π. ἀγροσπαστικὴς. γεωργία. οἱ ἱεῖς. οἱ γεωργοί.....*

2) Ποία ἦτο ἡ μορφή τοῦ παλαιοῦ ξυλίνου ἄρότρου εἰς τὸν τόπον σας καὶ ποία εἶναι σήμερον. Ποῖαι διαφοραὶ ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν) εἰς τὸ χρησιμοποιούμενον ἄροτρον εἰς τὸν τόπον σας ἀπὸ τὰ εἰκονιζόμενα ἐνταῦθα ;

3) Ἰχνογραφήσατε τὸ ξύλινον ἄροτρον⁽¹⁾ καὶ τὸν ζυγὸν ὡς ἀπαντᾶται εἰς τὸν τόπον σας καὶ παραθέσατε τὰ ἀντιστοιχοῦντα εἰς τοὺς ἀριθμοὺς ἐν χρήσει ὀνόματα τῶν διαφόρων μερῶν καὶ τῶν ἐξαρτημάτων αὐτοῦ.

1. <i>Κοντοῦρι</i>	6. <i>ὑνί</i>	11.
2. <i>Καμάρα</i>	7.	12.
3. <i>Ἀμφοῖ</i>	8.	13.
4. <i>Πατάχα (2). ξύλινον</i>	9.	14.
5. <i>Εξαυρός</i>	10.	15.

(1) Ἐάν εἶναι δυνατόν ἀποστείλατε καὶ φωτογραφίαν.

(Ἐὸν ὑπὸ

θυμησι·

4) Tò ú

διὰ τ

χωμα

ΣΟΤΕ

Chen

22

Итак

И хрне

Συμῖνον ἀπὸ
τὴν ἀρχαίαν

σταυρὸν τοῦτον ...

τοχόγιον, με διαφοραν εννοι

ΕΠΙ ΤΩΝ ΤΕΤΡΑΚΤΩΝ

Ξύλινα για την διασποράν του χαρμάντ.

—

αρί-

၁၃၈၅

 $\tau\tilde{\omega}v$

ἡ ἀφ' ἧ-

, ἐόν

•

.....

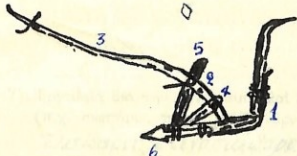
.....

• • • •

• • • •

βριχων? μόν. με.

ήρου, εκ. Γιόργου

.....

.....

.....

ωσιν τοῦ ἀρότρου

λοφάϊ κλπ.)

κενύρι, ωφριονι.

1-1-1

.....

πρόνοι

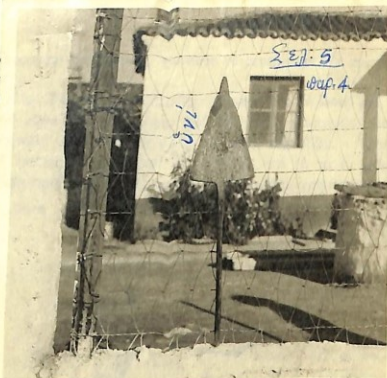
அரிதா

ῥινί ἢ ξυλοφαί (ἀρνάρι)

(Ἐάν ὑπὸ
θμῆσι

4) Τὸ ὅ
διὰ τ
χωμα
σατε
εἶναι ἔ
... ὅ.

ο ἀρί-

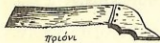
ορφῆς
τῶν
αφή-
, ἐάν

5) Ποῖον τὸ σχῆμα τῆς σπάθης τοῦ ἀρότρου; *βριχωνιόν. με.*
σιδηρῶν. ρ. α. β. δ. ε. (αἰ. ρ. α. ν.)

6) Ἦτο (ἢ εἶναι) κατεσκευασμένη ἐκ ξυλοῦ ἢ σιδήρου; *ὅκ. αἰ. ρ. α. ν. δ. ε.*

7) Ἔργαλεῖα διὰ τὴν κατασκευὴν καὶ ἐπιδιόρθωσιν τοῦ ἀρότρου
(π.χ. σκεπάρνι, πριόνι, ἀρίδι, ἀρνάρι, ξυλοφάι κλπ.).....
Σκεπάρνι, σ. τενο. σκε. ἑλ. ἀρ., Τ. σκε. κ. ἑλ. ἀρ., ἀρ. ἑλ. ἀρ.,
ἀρίδι, ἀρνάρι, ξυλοφ. αἰ. ρ. α. ν. δ. ε.

(Εάν υπάρχουν διαφοραί, δύνασθε νὰ μεταβάλετε τὴν ἀνωτέρω ἀρί-
θμησιν).

- 4) Τὸ ὕνι. Τὸ ὕνι τοῦ ξυλίνου ἀρότρου ἦτο (ἢ εἶναι) μιᾶς μορφῆς διὰ τὴν ἀροτρίασιν ὅλων τῶν εἰδῶν τῶν χωραφίων ; δηλ. τῶν χωματερῶν (λιβάδια, κῆποι) καὶ τῶν πετρωδῶν. - Ἰχνογραφήσατε ἢ φωτογραφήσατε τὸ ἐν χρήσει ὕνι (ἢ τὰ ἐν χρήσει, ἐὰν εἶναι διαφόρων τύπων) καὶ σημειώσατε τὴν χρῆσιν ἐκάστου.

... ὅ. ὕνι. ἢ καὶ μιᾶς μορφῆς.

- 5) Ποῖον τὸ σχῆμα τῆς σπάθης τοῦ ἀρότρου; *τριγωνίον με-
σιδερῶν ράβδων (οὐράν).*

- 6) Ἦτο (ἢ εἶναι) κατεσκευασμένη ἐκ ξύλου ἢ σιδήρου; *ἐκ αἰθέρας*

- 7) Ἔργαλεῖα διὰ τὴν κατασκευὴν καὶ ἐπιδιόρθωσιν τοῦ ἀρότρου (π.χ. σκεπάρνι, πριόνι, ἀρίδι, ἀρνάρι, ξυλοφάι κλπ.).....

*Ξιμωάρνι, σκενοσυέωρο, τσεκινέρι, αἰρίονι,
ἀρίδι, ἀρνάρι, ξυλοφάι.*

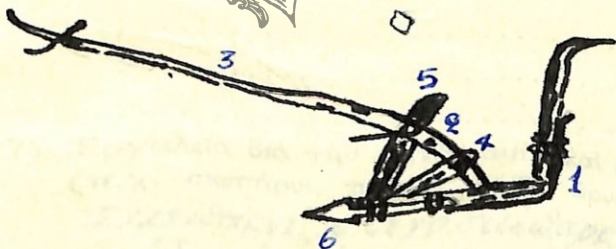
Σελὶς 4

παρ. 62! ἐδ. 3

Ἡ χρησιμοποιομένη μορφή τοῦ
Σελίνου ἄρτεται ὑπο παρομοσία με-
τὴν παρατεταμένην καὶ φέρουσαν
σταυρὸν τοιαύτην εἰς τὸ ἔρωτημα-
τολόγιον, με' διαφορὰν ἑνίον.

Εἰς τὸν τόπον μα' ἐχρησιμοποίητο
εἰδυροῦν ἑνίον

Ἐπειὶς ἔφερα καὶ δύο παραβλά (φρερά)
Σελίνα διὰ τὴν διασάφειν τοῦ χώματος.

- 8) α) Διὰ τὸν ἄροτον (ζευγάρισμα, ὄργωμα) ποῖα ζῷα ἐχρησιμοποιοῦντο (ἢ χρησιμοποιοῦνται); βόες ἢ ἄλλο ζῷον, δηλ. ἵππος, ἡμίονος, ὄνος. *Β. Ο. Ε. Σ., ἰνδῶσι., ἡμίονοι., ...*
- β) Ὑποχρησιμοποιοῦντο (ἢ χρησιμοποιοῦνται) διὰ τὸ ὄργωμα δύο ζῷα ἢ ἓν; *ἄλλοι χρησιμοποιοῦν. δύο. καὶ. ἄλλοι. ἓν.*
- 9) Διὰ τὸ ζευγάρισμα μὲ δύο ζῷα ἦτο (ἢ εἶναι) ἀναγκαῖος ὁ ζυγός; *Διὰ τὸ ζευγάρισμα. ὡν. ἐοδιῶν. ὁ ζυγός. εἶναι. ἐναγματοῦς.*

Ⓢ

Σχεδιάσατε τὴν μορφήν τοῦ παλαιότερου καὶ τοῦ σημερινοῦ ζυγοῦ (ἢ φωτογραφήσατε αὐτὸν) καὶ ὀνομάσατε τὰ διάφορα μέρη καὶ ἐξαρτήματα αὐτοῦ (π.χ. λουριά, λοῦρα, ζεῦλες, πιζεῦλια κλπ.). *1) λουριά. 2) λοῦρα. 3) ζεῦλες. 4) πιζεῦλια. 5) ἐξαρτήματα. 6) ἐξαρτήματα. 7) ἐξαρτήματα. 8) ἐξαρτήματα. 9) ἐξαρτήματα. 10) ἐξαρτήματα. 11) ἐξαρτήματα. 12) ἐξαρτήματα.*

- 10) Σχεδιάσατε ἰδιαίτερώς τὴν μορφήν τῶν ζευλῶν τοῦ ζυγοῦ εἰς τὸν τόπον σας.
- 11) Πῶς λέγεται εἰς τὸν τόπον σας ὁ κρίκος ἐκ σιδήρου, ξύλου ἢ σχοινίου, ὁ ὁποῖος τοποθετεῖται εἰς τὸν ζυγὸν (πολλαχοῦ : λοῦρα, κουλλούρι), προσδένεται δὲ εἰς αὐτὸν τὸ ἄροτρον διὰ τὸ ὄργωμα; (Σχεδιάσατε αὐτόν). *Κρίκελλα.*
- 12) Ἀπὸ πότε γίνεται τὸ ὄργωμα δι' ἑνὸς ζώου; *1914.*
Πῶς γίνεται ἡ ζεῦξις του (τὸ ζέψιμον) εἰς τὸ ἄροτρον;

Σελ. 6-7 παρ. 12

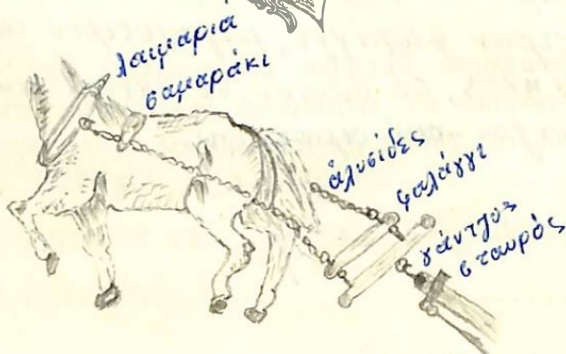
Το ποδοθετήριον γαυμαρτίας καὶ δέξιμο
αὐτῆς ἀνωθεν τοῦ αὐχένος διὰ γουρίου.
Συνδέσει ἀγρυϊδων (τραβηχιῶν) τοῦ ἐνὸς
αἵμου ἐν τῇ γαυμαρτίᾳ, καὶ ὁδοῖαι ἐν συν-
χειᾷ διέρχονται αὐτὸς τὰς ὁχλὰς τοῦ εὐαρε-
στάκιου, τὸ ὁδοῖον ποδοθετεῖται ἐπὶ τῇ
ὑποαγρῆτι καὶ κατὰ τὴν συνδέονται
διὰ τοῦ ἀγρυϊδων αἵμου τὸν ὁδοῖον γου-
ρίου τοῦ ὁρώτου παλαγγίου.
Τὸ ὁρώτον παλαγγίον συνδέεται μετὰ
δεύτερον παλαγγίον, μεγαλύτερον κατὰ τὴν
εἰς μήκος, τὸ ὁδοῖον συνδέεται αὐτὸ τὸν
ῥάβδον τοῦ αἵματος.

✓.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

λαμπάρι
βαμαράκι

ἀγροῖδες
βαλαίχη
στάγος
σταυρός

2. 21. 6
4p. 11

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

Κριελλα

Σελ. 6

ωαρ. 10

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

Τεύχος

Σελ. 6
ωαρ. 9

Ζυγός

Περιγράψατε και σχεδιάσατε (ή φωτογραφήσατε) την σκευήν, την οποίαν φέρει τὸ ἄλογον ἢ ἄλλο ζῷον διὰ νὰ προσδεθῇ εἰς αὐτὴν τὸ ἄροτρον.....

(... Ἀνδρ. τῆς 1ης. σελίδος μέχρι καὶ τῆς 6ης, ὁ ἀρχιγραμματιστὴς εἰς αὐτὴν: ὁ ἀρχιγραμματιστὴς. Νικηφόρος, ἐν τῷ αὐτῷ, 89 ἐκτὸς, ἀρχιγραμματιστὴς)... [Στατήρης. Δημήτριος, διδάσκαλος ἡμερομηνία συλλογῆς 12-14 Νοεμβρίου 1970]

ζ'. Ἀροτρίασις (ὄργωμα) καὶ σπορά.

α) Ποῖος ὥργωνε παλαιότερον (ἢ σήμερον); 1) ἄνδρας (ὁ ἰδιοκτήτης τοῦ ἀγροῦ ἢ ἄλλος); 2) γυναῖκα; 3) ὑπηρέτης. Σημειώσατε ποῖα ἢ συνήθεια εἰς τὸν τόπον σας.....

...Ὁ ἀνδρὴς.....

β) 1) Περιγράψατε λεπτομερῶς, πῶς γίνεται τὸ ζεύξιμον τῶν βοδιῶν (ἢ τοῦ βοδιοῦ, τοῦ ἀλόγου) εἰς τὸ ξύλινον ἄροτρον. (Παραθέσατε, εἰ δυνατόν, καὶ φωτογραφίαν).....

...Δεν χρειμαθοῦνται. εἰς μέραν. ξύλινον. ἄροτρον.....

2) Πῶς γίνεται τὸ ζεύξιμον εἰς τὸ σιδηροῦν ἄροτρον.....

...ὁ ζεύξιμον. γίνεται. ὡς. ἀντιγράφεται. ἐντὶ. τῶν. συνταγμάτων. φημι. 6. 7. 8. 9. 10.....

3) Πῶς κατευθύνει ὁ γεωργὸς τὰ ζευγμένα ζῶα (ἢ τὸ ζῷον) κατὰ τὸ ὄργωμα· με σχοινί, τοῦ ὁποίου τὰ ἄκρα ἔχουν δεθῇ εἰς τὰ κέρατα τῶν ζῶων ἢ ἄλλως; (Περιγραφή καὶ σχεδιάσμα ἢ φωτογραφία).

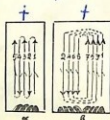
...Με. σχοινία. τὰ. εἰδοῖα. δένονται. αὐτὰ. εἰς. κέρατα. ἢ. τὰ. καμικάρια.....

- 4) Σχεδιάσατε πώς ἐγίνετο παλαιότερον (ἐπίσης πώς γίνεται σήμερον) τὸ ὄργωμα. Ὁργώνεται τὸ χωράφι με ἀνοιγομένας αὐλάκας (αὐλακιές) κατ'εὐθείαν γραμμὴν, ὡς τὸ κατωτέρω σχεδιάγραμμα(α);

ὡς ἐξ. τοῦ ζυγίου. ἄροτρον. ἐγίγνετο. καὶ. ἐνδείκνυται....
γραμμὴν.....

ἢ ὀργώνεται περιφερειακῶς ὡς εἰς τὸ σχεδιάγραμμα (β) ;

ὡς ἐξ. με. τοῦ αἰσθητοῦ. ἄροτρον. ἐγίγνετο. περιφερειακῶς....

Σημειώσατε μετὰ τὸ σημεῖον τοῦ σταυροῦ, ποῖον ἐκ τῶν ὀργωμάτων τούτων (α, β) εἶναι ἐν χρήσει εἰς τὸν τόπον σας. Ἐὰν ὑπάρχῃ ἄλλος τις τρόπος ὀργώματος σχεδιάσατε καὶ περιγράψατε αὐτόν.

- 5) Ἡ σπορά καὶ τὸ ὄργωμα τοῦ ἀροῦ ἐγίνετο (ἢ γίνεται ἀκόμη) εἰς λωρίδας (δηλ. σπορές ἢ σπορίδες, νταμίες, σπασίες, μεσδράδες κ.λ.π.) ;

ὡς ἐξ. τοῦ ὄργου. ἐγίγνετο. καὶ. γίνεται. κατὰ. ὁρίζοντα.....

Πῶς ἐχωρίζετο ἡ λωρίς (ἢ σποριά) ; με αὐλακιάν ; ὡς ἐξ. εἰς. δρασμενιάς (12). καὶ ἐχωρίζετο με. ἑξῆς. ἢ. ὁρίζοντα....

- 6) Ποῦ ὑπάρχει ἡ συνήθεια νὰ γίνεται ἡ σπορά τοῦ σίτου καὶ ἄλλων δημητριακῶν μόνον με σκαπάνην, δηλ. νὰ μὴ χρησιμοποιεῖται ἄροτρον ;

- 7) Ποῖοι τρόποι ἢ εἶδη ὀργώματος (ἀροτριάσεως) ἦσαν ἐν χρήσει παλαιότερον (ἢ σήμερον). Δηλ. ἡ διάνοιξις τῶν αὐλάκων με τὸ ὑνί : καθέτως, πλαγίως, βαθιὰ κλπ.

καθ' ἑαυτὰς, ἀναγνώρι, βαθιὰ, ἐλαφρὰ, πυκνὰ, ἀριὰ.

Εἰς ποῖα ὀργώματα (σποράς) γίνεται χρῆσις τῶν τρόπων τούτων ἢ ἄλλων. *Ἐο, μαδεύωσ. - θαλάσ. καὶ ὠκεανῶ. γίνεται. κατὰ τὸ*

ὑφῶτον. ὀργωμα(καίωμα). Ἐο, θαλάσ. - ἔλαφρα. κατὰ τὸ δεύτερο ὀργωμα(διάσπασμα). Ἐο ἄρια κατὰ τὸ τρίτον ὀργωμα
 γ) Ἀροτρίασεις (ὀργώματα) τοῦ ἀγροῦ πρὸ τῆς σποράς :

1) Διὰ τὴν σποράν δημητριακῶν. Πόσα ὀργώματα ἐγίνοντο (ἢ γίνονται) καὶ πότε, δηλ. κατὰ ποίαν χρονικὴν περίοδον. Πῶς λέγονται (ὀνοματολογία) τὰ ὀργώματα αὐτά π.χ. καλλουργία, διβόλισμα, γύρισμα κλπ. *ἔρχονται. 5. - 6. ὀργώματα....*

1) Σπίωμα. ἔξ. φ. εὐφρασίον. μέ. ἄρ. καὶ. μαρτίον.

2) Διὰ βάσμα. ἔξ. φ. ἰφρίον.

3) Ἐο. ἔαθμενα. ἔρχονται. ὀργώματα. καὶ. ἔρ. κατὰ τὸ πρῶτον. μέ. καὶ. τέρ. ἰφρίον. 4) Ἐ. ἔαθρα. ἔρχονται. ἀπὸ τὰ μέσα Σεπτεμβρίου μέχρι τέλους Ὀκτωβρίου.

2) Διὰ τὸ φύτευμα κηπευτικῶν. (Ἀπαντήσατε ὁμοίως, ὡς ἀνωτέρω)

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

3) Ἐπὶ πόσα ἔτη δέον νὰ ἀφεθῇ ἀσπαρτὸν τὸ χωράφι, δηλ. εἰς ἀγρὰ νάπανουσιν, διὰ νὰ σπαρθῇ κατόπιν σιτὰρι ἢ ἄλλο δημητριακόν... *ἔω. ἔν. ἔτος.*

4) Πόσα ὀργώματα γίνονται διὰ κάθε εἶδος καλλιέργειας (σίτου, κριθῆς, ἀραβοσίτου, ψυχανθῶν, κηπευτικῶν εἰδῶν κλπ.) καὶ κατὰ ποίαν ἐποχὴν; *Σήμερον. διὰ. τὸν. εἶπον. ὑφῶτον. αἰκαρην. καὶ. ψυχανθῶν γίνεται ἓνα ὀργωμα. Διὰ τὸν ἀραβοσίτον καὶ κηπευτικὰ 3.*

5) Ποῖα ἐργαλεῖα ἢ σκεύη χρησιμοποιοῦνται : α) κατὰ τὴν σποράν. π.χ. τὸ **δισάκι** εἰς αὐτὸ περιέχεται ὁ σπόρος καὶ ἐξ αὐτοῦ λαμβανόμενος διασκορπίζεται ἐπὶ τοῦ ἐδάφους ; *ἔρ. καὶ. ἔα. καὶ. διὰ. καὶ.*

β) Μὲ ποῖα γεωργικὰ ἐργαλεῖα (ἢ τυχὸν ἄλλα μέσα) : 1) καθαρίζονται : τὸ ποδάρι, τὰ φτερά (παρούτια) κ.ἄ. καὶ τὸ ὑνὶ κατὰ τὴν ἀροτρίασιν (ὀργωμα, ἀλέτρισμα, κάμωμα κλπ.) ἀπὸ τὸ χῶ-

μα ἢ τὰ χόρτα, ριζίδια, τὰ ὅποια κολλῶνται εἰς αὐτά. Μὲ ἑλλειψοειδῆ σιδηρᾶν ράβδον, ἢ ὅποια ἔχει τοποθετηθῇ εἰς τὸ ἐν ἄκρον τοῦ βουκέντρου ἢ μὲ ἄλλον τρόπον ;

Μετ' ἐξηγοειδῆται ἀναγκαζομένην σιδηρᾶν ράβδον.
 (ἔα. σι. α. λ. η. κ. κ.)

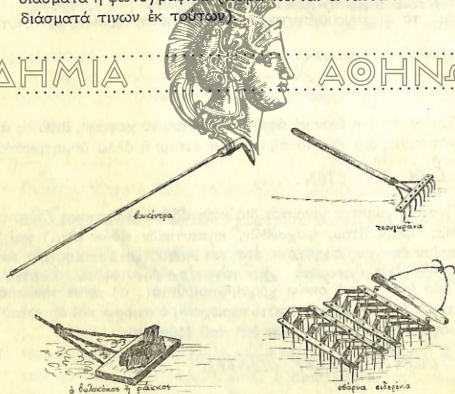
2) Γίνεται μετὰ τὸ ὄργωμα ἰσοπέδωσις τοῦ χωραφιοῦ, (σβάρνισμα, διβόλισμα); ἔα. σι. α. λ. η. κ. κ.

ἔα. σι. α. λ. η. κ. κ.

3) Ἡ σκαφή μερῶν τοῦ ἀγροῦ ποὺ δὲν ἔχουν ὀργωθῇ (μὲ σκαλίδα, τσαπλὶ κ. ἄ.); Νὰ γίνῃ εἰς τὴν θέσιν τῶν ὡς ἄνω (1-3) ἐρωτημάτων περιγραφή ἐκάστου ἐν χρήσει ἐργαλείου καὶ νὰ παρατεθοῦν σχεδιάσματα ἢ φωτογραφίαι. (Παρατίθενται ἐνταῦθα ἐνδεικτικῶς σχεδιάσματά τινων ἐκ τούτων).

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

γ) Ἐργαλεῖα διὰ σκάψιμον καὶ σκάλισμα τοῦ ἀγροῦ ἢ τοῦ κήπου· π.χ. ὁ κασμάς, ἡ τσάπα κ.ἄ. (Σημειώσατε τὸ ὄνομα, τὴν χρήσιν

Σελ. 10-11
 παρ. γ'

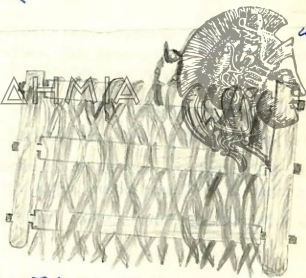

γανικῶν.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

παρ. 3

ΑΘΗΝΩΝ

ξύλινη εάρνα

αὐτῶν

αὐτῶν
 αὐτῶν

α. Ἔργαλεῖα θερισμοῦ.

- 1) Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον ἐθερίζοντο παλαιότερον τὰ δημητριακά.
 (Παραθέσατε τὸ ὄνομα καὶ ἰχνογράφημα ἢ φωτογραφίαν αὐτοῦ·

ἐκάστου καὶ παραθέσατε ἰχνογράφημα ἢ φωτογραφίαν)

Ζεαυθα - ζεαυθί: Διὰ τὸ εὐαχρίσμα ἀραβοεῖται,
ἀμφοτέρων, διανθίζεν ὑδραυλῶν κ.θ.λ.
Σκαμνίζηρι: Διὰ τὸ εὐαχρίσμα καθοναῦ, ὀφειδίων, λαχανικῶν.

- 6) Ποῖα πρόσωπα βοηθοῦν τὸν ζευγολάτην (ἢ ζευγὰν) εἰς τὸ ὄργωμα καὶ πῶς καλοῦνται οἱ βοηθοὶ οὗτοι ὡς καὶ αἱ ἐργασίαι ποῦ ἐκτελοῦν.
Συνήδινε. τὰ ἡμιωμένα. ἀχόρια.

- 7) Ποῖα χωράφια ἐκαλλιεργοῦντο (ἢ καλλιεργοῦνται) διὰ τὴν σπορὰν ὀσπρίων. Πῶς ἐγίνετο ἡ σπορά καὶ ἡ καλλιέργεια ἐκάστου εἴδους.
Καλλιεργοῦνται. τὰ ὀσπευτικά. ...
Α. ὀσπευτικά γίνονται. τὰ ἀχρία (ὀσπευτικά μετὰ χερί).
ἐκτός τοῦ ἀραβοεῖται, ἀλλὰ καὶ τριφύλλι κατὰ γραμμάς

- 8) Ποῖα χωράφια ἐκαλλιεργοῦντο (ἢ καλλιεργοῦνται) διὰ τροφὰς τῶν ζώων π.χ. ρόβη, σανόν, τριφύλλι κ.ἄ.
Διὰ τριφύλλι. τὰ παχιά ὀσπευτικά. ... Διὰ βίκου, εἰκόν, τὰ παχιά ζηρεια.

- 9) Πῶς ἐγίνετο πρὸ τοῦ 1920 (ἢ σήμερον) ἡ καλλιέργεια τῶν γεωμήλων ἑσπέρνοντο ἢ ἐφυτεύοντο εἰς αὐλάκια ἢ πρασιές (βραγιές) καὶ ἄλλως.

Β. ΘΕΡΙΣΜΟΣ

Ἔργαλεῖα θερισμοῦ.

- 1) Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον ἐθερίζοντο παλαιότερον τὰ δημητριακά.
(Παραθέσατε τὸ ὄνομα καὶ ἰχνογράφημα ἢ φωτογραφίαν αὐτοῦ.

Σελ. 9-10

παρ. 5 εδ. 6

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

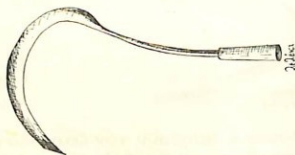
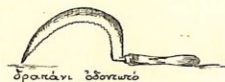

ΑΘΗΝΩΝ

αριθμ
11

αριθμ
11

π.χ. με τὸ δρεπάνι, τὸ μαχαίρι κλπ.)
 .Μεξελι. (.φωτογραφία. παρατίθεται. εἰς. τὴν.
 .βελ. 25). ~. Κλαδευτήρι. δια. τὸ. εὐαίε. μαν...
 .τοῦ. αρα. βού. ταν.....

Ἐάν ἦσαν (ἢ εἶναι ἀκόμη ἐν χρήσει) διαφόρων εἰδῶν δρεπάνια ἢ ἄλλα μέσα θερισμοῦ, παρακαλοῦμεν νὰ τὰ περιγράψετε· ἐπίσης νὰ σχεδιάσετε τὰ ἐργαλεῖα ἢ νὰ τὰ φωτογραφήσετε.....

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

2) Μὲ δρέπανα ἢ μὲ ποῖα ἄλλα ἐργαλεῖα (π.χ. κόσσες) ἐθερίζοντο (ἢ θερίζονται) τὰ χάρτα (π.χ. τὸ τριφύλλι κλπ.) διὰ ττροφὴν τῶν ζώων· (βλ. παράδειγμα εἰς τὴν κατωτέρω εἰκόνα) Μὲ. Κ. 6623...

3) Ἡ λεπίς (δηλ. ἡ κόψη) τοῦ δρεπανιοῦ ἢ ἄλλου θεριστικοῦ ἐργαλείου ἦτο ὀμαλὴ ἢ ὀδοντωτὴ; (Σχεδιάσατε αὐτήν).....
 .Ο.μ.α.γ. 4.....

4) Πῶς ἦτο κατεσκευασμένη ἡ χειρολαβὴ του· (σχεδιάσατε ἢ φωτογραφήσατε αὐτήν). Ὁ σιδηροῦς σκελετὸς πῶς ἐλέγετο;.....
 .Καμινωτή. καὶ. εἰς. εὐ. τὰ. ὠρεῖ. ζαν. ὠρο. τι.....
 .μα. ταν. κέραι.ν. βεδι.σῶ.....

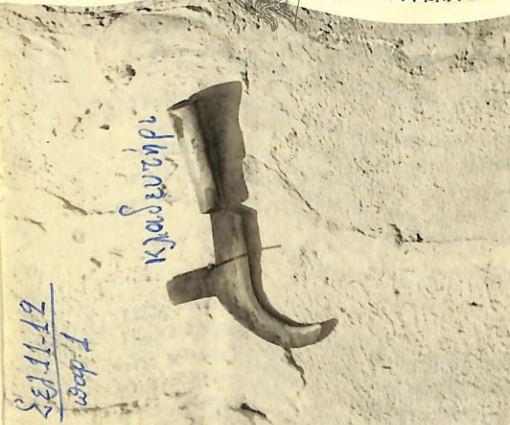
ΚΟΒΕΙΔΑ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΕΡΕΥΝΑ

ΕΡΕΥΝΑ

ΚΛΑΔΕΥΤΗΡΙ

ΣΕΙ 11-19

Βαρ 1

ΕΡΕΥΝΑ

5) Ποῖος κατεσκεύαζεν αὐτὰ τὰ θεριστικά ἐργαλεῖα (π.χ. τὰ δρεπάνια κ.ἄ.) *Κατα. 20. ὠρίετον. 21. κατασκευάζεν. ...*

ὁ χαρμιάς (εἰδηροργός). καὶ χωριστὸν.

6) Ἦτο παλαιότερον (ἢ εἶναι ἀκόμη) ἐν χρῆσει καὶ ὁ θερισμὸς μετὰ τὰς χειράς, δηλ. δι' ἐκριζώσεως καὶ ὄχι διὰ κοπῆς τῶν δημητριακῶν ἢ ὀσπρίων (π.χ. τῆς κριθῆς, τῶν ρεβιθιῶν) ἢ τροφῶν τῶν ζώων (τῆς ρόβης κλπ.) *Παλαιότερον. ὁ. θερισμός. τῆς. ρόβης. ρεβιθιῶν. καὶ φακῆς. ἐγίνετο. δι. χειρὶ. ἡ. αὐτοῦ.*

3. Θερισμὸς τῶν δημητριακῶν.

1) Εἰς ποῖον ὕψος ἀπὸ τοῦ ἐδάφους ἐθερίζοντο (ἢ θερίζονται) μετὰ τὸ δρεπάνι ἢ ἄλλο κοπτερόν, μέσον ὁ σῖτος, ἡ κριθή, ἡ βρώμη, ἡ σίκαλις κλπ. *Η. μεν. εὐκαρῆς. θερίζεται. εἰς. ὕψος. 0,50 μ. καὶ. δε. εἰς. ἀγροτερεῖα. εἰς. 0,15 - 0,20 μ.*

2) Οἱ στάχυες ποῦ ἔμεναν (ἢ μένουσι) εἰς τὸ χωράφι μαζί με τὴν ρίζαν μετὰ τὸν θερισμὸν πῶς ἐλέγοντο (ἢ πῶς λέγονται).

Δεν. ἔχουν. ἐλκυστήρα. ἀπομακρύν. ΑΘΗΝΩΝ

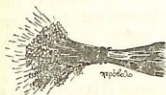
3) Ποῦ ἀκολουθοῦν τοὺς θεριστὰς ἄλλα πρόσωπα (γυναῖκες ἢ παιδιὰ), τὰ ὁποῖα παραλαμβάνουν ἀπ' αὐτοὺς τὰ δράγματα (δραξίς, πιάσματα, χειρές, χερόβολα) τῶν σταχύων καὶ τὰ τακτοποιοῦν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους. Μήπως οἱ ἴδιοι οἱ θεριστὰι ἀποθέτουν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους τὰ δράγματα ; *Οἱ. ἴδιοι. αἱ. θερίζαι.*

.....

4) Πῶς τοποθετοῦνται τὰ δράγματα (οἱ χειρές) ἐπὶ τοῦ ἐδάφους. Πολλὰ ὁμοῦ ; Πόσα ; Μήπως τοποθετεῖται ἕκαστον δράγμα (πιάσμα τῆς χειρὸς) χωριστὰ ; Ὅπου τοποθετοῦνται πολλὰ μαζί, αἱ κεφαλαὶ τῶν σταχύων εὐρίσκονται πρὸς τὴν αὐτὴν κατεύθυνσιν ἢ διασταυρώνονται. (Περιγράψατε λεπτομερῶς)

ὁ. κοίτα. τῶν. αὐτῶν. ὡς. ἁπλῆ. μαζί. μετὰ. τὰ. στάχυα. πρὸς. τὴν. ἴδιαν. διεύθυνσιν. ὥς. ὅτου. γίνῃ. ἕνα. κε. ρόβου. β. αἰ. 9-3. ὁμαδων.

5) Πώς λέγονται τὰ τοποθετούμενα μαζί δράγματα ; Πολλαχού κα-
λούνται άγκαλιές. Χερόβουρα.....

7. Οί θερισταί.

- 1) Ποιοί θερίζουν : άνδρες και γυναίκες ; 'Υπήρχον (ή υπάρχουν)
θερισταί, οί όποιοί ήρχοντο ώς επαγγελματίαι δι' αυτόν τόν
σκοπόν από άλλον τόπον και ποίον ;.....
Άνδρες και γυναίκες
Δεν υπάρχουν άλλοι θερισταί.....

- 2) Πώς ήμείνοντο ούτοι ; με ήμερομίσθιον (μεροκάματο) ή κατ'
άποκαπτην (σεκαπής) ; Ποία ήτο ή άμοιβή ; εις χρήμα ή εις
ειδος ; Τό ήμερομίσθιον ήτο μετά παροχής φαγητού ή άνευ
φαγητού ; (Παραθέσατε με τās πληροφορίας και την σχετικήν
εις τόν τόπον σας όνοματολογίαν).....

- 3) Οί άνδρες ή αί γυναίκες ήφερόν τι εις τās χείρας προς προφύ-
λαξιν, ιδίαι τής άριστερής, κατά τόν θερισμόν ; 'Επίσης κατά
τήν έναρξιν τής εργασίας τήν πρώτην ήμέραν περιεβάλ-
λοντό τι εις τήν μέσην του σώματος διά νά μη αισθάνωνται
κόπωσην (δηλ. νά μη πονή ή μέση των) ;.....
Ή εφοδίζετο με το καμωμένο μαριάκι ενώ της άρις...
επερής χειρός. Σπυρκο χάντι με 4 ψα-
δαχας (ό άντζι χειρ έμενεν έξεν ύπερς) και
έμερομίσθν εις 2 μαμωλινωην προεβαλιν,
διά νά κρατώνται τά κατάνα.

Σελ. 14
ωφρ. 3

παλιμαρία

Σελ. 15

1. Δραγούδι από έρέμετο
ΑΘΗΝΑΝ «δράκως 15

Κάτου σούς τρανούς τούς καίμους,
έσθιρα έσθιρί υφιδόρι
κι έσθιρί μαργαριτερί
χιόμουνει ή καίμους έλος

Ρ'άτες βάνου κι θερίζου,
έβαλα κι ένα λεβέντη
νά μαζώνη τά δειμάτια,
νά κυρνάη τά παλιμαρία.

(Πληροφορητής : Παυσαυώσσα Χ.
Σοφία).
Στοιχεία ως εωάρχουν ελ τό έρω-
τηματολόγιον

Σελ. 14
ωαρ. 3

Παραμαρία

Σελ. 15

2. Βραγόνει μεθ' Θέρου

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

Ἀνάμα ὅς τις γήγει ἀμώροκωραφάκια,
δὲν γήγειε μιά ἐμορφη,
ποῦ θέριζε ξυθόζη.

Πραματευτής ἐθέρασε καί τήν μαχημερ-
νοῦσε,
κόρη μ' τὸ δοῦναι ὁ ἄντρας σου,
τὸ δοῦναι καὶ ὁ καλὸς σου.

Σένε μ' ὁ ἄντρας μ' δὲν ναι δῶ
τώρα δώδεκα χρόνια,
κόμα τρία τὸν καρτερῶ νὰ γένουν
δεκαθέντε.

Κι εἴν δέ θανῇ μεῖν δέ νερῶν
κοιόχρια δέ νά γένω.

(Πηροβορητής: Παλαιῶτα
Χ. Σοφία).

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ποῦ ὠλεμάει καταμαρῶς στοὺς καίρους,
χωρὶς γῆρι χωρὶς νερό, χωρὶς μεῖνα
μενταῖτι.

Πουλάει ὡς αὖτε γάρησε στὸν βουόνα
τὸ κεφάλι,
δὲν ἐλαχούσε εἴν ἔλα τὰ δουρικά εἴν
ἔλα τὰ πουλάμια
λαχούσε ἀνθρωπινὴ λαχιά, ἀνθρωπινὴ
κουβέντα.

3. Βραγούδι τοῦ θέρου.

Βράβα ν' αἶρα βροερέ, βράβα καί
χαλδριμένε,
για νά βροίσης τὰ παιδιὰ, τὸν βουό-
κα τὸν καπνένο,

Σήμα ἱσιούνα μ' νὰ ῥᾶς ἐν
Ἰταλίᾳ
ῥοῦχουν τὰ ἐργαεῖματα μαζῶν

(Πληροφορίες: Παιδαγωγικά

Χ. Σοφία). ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

- 4) Ἐδίδετο (ἢ δίδεται) προσοχή ὡς πρὸς τὴν ἡμέραν τῆς ἐβδομάδος ἢ τοῦ μηνὸς καθ' ἣν πρέπει νὰ ἀρχίσῃ ὁ θερισμός ;

Ὁ θερισμός. ἔωρεσε. καὶ ἀρχίσῃ. καὶ Δευτέρα.....

Πότε ἐκτὸν ὄριον ἢ ὅλως ἐξωρίσθῃ. ἡμέρας ἀκαμνῆ. ἢ τοῦ ἑσπέρου τελευταία ἡμέρα τῆς ἐβδομάδος

- 5) Ἐτραγουδοῦσαν (ἢ τραγουδοῦν) κατὰ τοῦ θερισμὸν σχετικά τραγούδια ; Καταγράψατε αὐτὰ. Ναι.....

- 6) Ποῦ τὴν τελευταίαν ἡμέραν τοῦ θερισμοῦ, προτοῦ τελειώσουν, ἀφήνουν εἰς τὸ χωράφι ἓνα μέρος αὐτοῦ ἀθήριστον. Τί κάμνουν τοὺς στάχυν πού μένουν ἀθήριστοι ; (Εἰς τινὰς τόπους θερίζουν τὸ μέρος αὐτὸ σταυροειδῶς καὶ μὲ τοὺς ἀποκοπέντας στάχυν πλέκουν σταυρὸν ἢ ψάθαν, τὴν ὁποίαν τοποθετοῦν εἰς τὸ εἰκονοστάσι κλπ.)

Περιγράψατε λεπτομερῶς ὅπου ἀπάρχει σχετικὸν ἢ ἄλλο τι ἔθιμον. Εἰς τὸν θερισμὸν εἰσέρχεται καὶ ὁρὸς τὸν ἀκαμνῆ καὶ ὁρὸς τὸν σταυρὸν.

Ὁρὸς τὸν σταυρὸν. 2-3 π.μ. σταυρὸν. Ὁρὸς τὸν σταυρὸν

μὲ ἑωκιστὸν. τὸν ἀρχιθεριστὸν. ἐμάχων. καὶ τὸν σταυρὸν

καὶ τὸν σταυρὸν. καὶ εἰς τὸν σταυρὸν. καὶ τὸν σταυρὸν

Ἀντολὸς. Αὐτὸς. Νάτος. καὶ Βαρρὸς. Αὐτὸς. ἑωκιστὸν

τρεῖς. ὁρὸς. καὶ ἀκαμνῆ. ἐτραγουδοῦσαν. καὶ τραγούδι

τοῦ ἀκαμνῆ, ἔτσι ἐλέγετο ὁ οἶκος αὐτὸς. Κατόπιν ὁ ἀρχιθεριστὴς εἰσάγει τὸν δῆκον σταυροειδῶς. Οἱ μισοὶ

καὶ ἔδοντο. Ὁ σταυρὸς ἐτίθητο

δ. Τὸ δέσιμον (δεμάτιασμα) τῶν σταχύν. Χερεῖς, ἐταυροειδοῦντο ἐταυρωτὰ καὶ ἔδοντο. Ὁ σταυρὸς ἐτίθητο

- 1) Πότε ἐγένετο τὸ δεμάτιασμα, ἥτοι τὸ δέσιμον, τῶν θερισμένων σταχύν. Ποίαν ἡμέραν ; Ἀμέσως μετὰ τὸν θερισμὸν ; Τὸ ἑσπέρας ἢ μήπως ἔπρεπε νὰ μείνουν οἱ στάχυν εἰς τὸν ἥλιον πρὸς ξήρανσιν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον ;

Ὁ δέσιμον. ἐγένετο. ἀμέσως μετὰ τὸν θερισμὸν.....

.....

- 2) Πώς ἐγίνετο τὸ δεματίασμα ; Ποῖος ἔδενε τοὺς στάχους καὶ ποῖος τοὺς μετέφερε καὶ τοὺς παρέδιδεν ὡς χεριές, ἀγκαλιές ; Πώς ἐδέοντο· μὲ κοινὰ σχοινία, μὲ σχοινία κατεσκευασμένα ἀπὸ βελονοειδῆς θάμνους, π.χ. βροῦλα, σπάρτα κλπ. Κατὰ τὸ δέσιμον τῶν δεματιῶν μήπως ἐχρησιμοποιεῖτο καὶ ἐργαλεῖόν τι ; Περιγράψατε λεπτομερῶς τὴν ἐργασίαν ταύτην μετὰ παραθέσεως σχετικῶν σχεδιασμάτων ἢ φωτογραφιῶν.....

τὰ δερμάτια μου ἐγένετο με φρόσχη ὥστε..
να μὴν τινασθῇ ἀπὸ τῆς χερσὶ καὶ φέρονται..
οὐκ ὀκνεῖ μέγα ἀπὸ τῆς ἀμνηστίας.....

τοῦ δαίμονος ἐγένετο αὐτοῦ μασχατιστὴν...
 ψ. αὐτοῦ οὖν ἦτο· εἰ δὲως διὰ τὴν ἐργασίαν αὐτῶν.

Τὰ δερμάτια ἐδέχοντο με' δέρματα κατασκευ-
ασμένα ἀπὸ τὸν ἴδιον τὸν οἶτον. πρὸ ἡμῶν τὸς
μαυρομεγεθὸν, ὁ διότις ἐμόχετο τὸ ὠρὴν,
ὅτε αἰσθητὸν τοῦ φαρμάκου ἀπὸ τὴν δροσὶάν
καὶ ἔτατο
ὅτε τοῦ
αἵαν.

Διὰ παχύτερον
καλύτερον καὶ
ἀνοδον δέξιμον

Από παχύτερον
καλύτερον και
άνδυνον δάμιον
ἐμπειμοφωσέτο
ἐκρητγινίκος.

- 3) Τὰ δεμάτια μετὰ τὸ δέσιμον ἀφήνοντο εἰς τὴν ἰδίαν θέσιν ἢ συνε-
κεντρώνοντο εἰς ὠρισμένον μέρος τοῦ θερισμένου ἀγροῦ ; Πόσα
δεμάτια συνεκεντρώνοντο ἐκεῖ καὶ πῶς ἐτοποθετοῦντο ;

Συνεμεν τρώοντο. εἰς ἔσχατον τῆς ἀλλοτρίου ἐκείνου ἡμέρας
μέρος τοῦ πωροφειροῦ, πρὸς ἀσφαγήν. τῶν ὑδάτων.

της βροχής, ανά 350-400 δεκάτια και έτοιμαζε-
τούντο εις κουλλούραν με αυός εταχός προς τὰ ε-
ξώ. Κατόων εις τὸ κέντρον τῆς κουλλούρας ἔδεχθη
μαυρετο πυραμίδα μετρία δεκάτια. Γυρῶν τῆς
πυραμίδος ἐπορεύετο μινυτὸν πρὸς ἐξώ.

ε. Συγκομιδὴ τῶν γεωμήλων.

εὐχρηστικῶς μὲν λέγουσιν
(ἐὺν ἐχρησάμενος εὐχρηστικῶς)

- 1) 'Από πότε ἤρχισεν ἡ καλλιέργεια τῆς πατάτας εἰς τὸν τόπον
 σας ;

Πότε γίνεται ἡ σπορά ἢ τὸ φύτευμα αὐτῆς.....

(Αὐτὸ ἐστὶν 7^η βελ. μέχρι καὶ τῆς 16^{ης} πληροφορητικῆς.

ἔναι: Ὁ βασιμας Γεωργιος, ἐν τὴν 76. ἔτων, ἀρχαίματος

Γ. Βασιλεὺς. ὁ ἴδιος, ἡμερομηνία αὐτοκτονίας 15-18 Νοεμβρίου

1970]

- 2) Πῶς ἐγίνετο (ἢ γίνεται) ἡ ἐξαγωγή (βγάλισμο) τῶν γεω-
μήλων ἀπὸ τὸ χωράφι; Μὲ σκαπάνην, μὲ ἄροτρον ἢ μὲ
ἄλλον τρόπον. Περιγράψατε τὸ σχῆμα τῆς σκαπάνης, τοῦ
ἀρότρου κλπ. παραθέτοντες καὶ σχετικὸν σχέδιον αὐτῶν ἢ
φωτογραφίαν.....

(Συνέχεια ἀπὸ τὴν βελ. 16 παρ. 3)

Δερμάτια ἔτσι ὥστε τὰ σταχνα καὶ
επιπρίζονται λίγο διὸ ὡς ἀντικαταστή-
σει τὴν ἐξὸς τῆς φουφάρας.
Ὁ συνεχὴς ἀλλοτρεῖται καὶ τὴν
οὐτον τρόπον ὥστε τὰ σταχνα καὶ
φθάνουν μέχρι τὰ δερμάτια τῆς
προηγμένης. Οὕτω κακίαν εὐ-
ρὰς τὰ σταχνα δὲν ἐράωγοντο μὲ
τὸ ἔδαφος καὶ ἐκκηματίζετο με-
γάλη κυκλικὴ θάλασσα.

Ὁ συνεχὴς ἐτοιμοδετοῦντο ἀλλὰ
κυκλικὰ εὐρὰ, αἱ ὁδοὶ, ὅσον πύ-
ξανεν τὸ ὕψος, ἐστὶν ἐν ὅντων συνεχῶς
ὡρὸς τὸ κέντρον καὶ βαθμιαίως
ἐξαιρῶν θάλασσαν ὀρδίαν ἕως οὗτου
τελικοῦ τὰ τελευταῖα δερμάτια
ἐτοιμοδετοῦντο ἐντελῶς ὀρδίως
καὶ οὕτω ἐκκηματίζετο ἕναις,
ὡδωρίος κῶνος, ἢ θυμωνία.

ὡν ζώων κατὰ τὸν
ἐφύλακτον, (βίον); Ἐάν
γυῖά του, ἔπειτα ἡ
ὡς ἐστὶν τὸ ἀγρίον

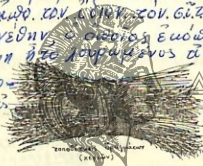
κεντρίετο. τὸ κυκλικὸν
ἐκκηματίζετο, καὶ τὰ
παράσπειον. Κατόων ἐρρί-
στο ἐκ εὐφωρίας ὁλοκλήρως
καὶ τὰ (0,50-0,60 μ.)
καὶ ἐκκηματίζετο κυκλικῶς
ἰόν (δρέπανον, κρόσ-
σεῖαν, κατὰ διὰ τὴν

κρίας).....

ἰργαλεῖα ἐκρησιμο-
φῆς καὶ τὴν σχετι-
κὰ σχεδιάσματα καὶ

- 2) Πῶς ἐγίνετο τὸ δεματίασμα ; Ποῖος ἔδενε τοὺς στάχυς καὶ ποῖος τοὺς μετέφερε καὶ τοὺς παρέδιδεν ὡς χεριές, ἀγκαλιές ; Πῶς ἐδέοντο· μὲ κοινὰ σχοινία, μὲ σχοινία κατεσκευασμένα ἀπὸ βελονοειδεῖς θάμνους, π.χ. βροῦλα, σπάρτα κλπ. Κατὰ τὸ δέσιμον τῶν δεματιῶν μήπως ἐχρησιμοποιεῖτο καὶ ἐργαλεῖόν τι ; Περιγράψατε λεπτομερῶς τὴν ἐργασίαν ταύτην μετὰ παραθέσεως σχετικῶν σχεδιασμάτων ἢ φωτογραφιῶν.....

τὰ δερμάτια μου ἐγένετο μεσποροχή. ὥστε..
 νὰ μὴν τινάσσεται ἀπὸ τὴν χερσὶ καὶ θάχονκ.
 οἱ κόκκοι μέγα ἀπὸ τῶν ἀμυγδαλίων.....
 τὰ δέρμα μου ἐγένετο ἀπὸ τὸν μωσαχαιτὴν..
 ὃ ἐποίησεν μοι διὰ τὴν ἐργασίαν αὐτοῦ.
 τὰ δερμάτια ἐδέοντο με δέματα κατασκευ-
 ασμένα ἀπὸ τὸν ἴδιον τὸν οἶτον. ἀπὸ ὧν τὸς
 μαυροὺς ἐγένετο ὁ οὐρανὸς ἐμπόσιον τὸ ὡρὴν,
 ὅτε αἰὼν ἦτο καταμένους ἀπὸ τὴν δροσίαν
 καὶ τοιο-
 υτοῦ τοιο-
 υτοῦ.
 Διὰ τοιοῦτον
 καὶ τοιοῦτον
 ἀνδρὸν δέοιμον

Απὸ τὸ πλεονέκτημα
καθίσταται αὐτὸ
ἀνόδυνον δέξιμον
ἐμπειροφόλοισι
ὁ κλαίειν ἴκος.

- 3) Τὰ δεμάτια μετὰ τὸ δέσιμον ἀφήνουντο εἰς τὴν ἰδίαν θέσιν ἢ συνε-
κεντρώνοντο εἰς ὠρισμένον μέρος τοῦ θερισμένου ἀγροῦ ; Πόσα
δεμάτια συνεκεντρώνοντο ἐκεῖ καὶ πῶς ἐτοποθετοῦντο ;

Συνεμενζώνοντα. εἰς. ἔσχον. τῆς ἀλλοτ. ἐκβαρύνθης
μέρος τοῦ πωρ. α. φ. ὡς. ἀπαφυγή. τῶν. ὑδάτων.
τῆς βροχῆς, ἀνά 350.-400. δεμάτια. καὶ ἔτοισαν
τοῦτο εἰς κολλούραν μέ ὡς εἰς τὰς πρὸς τὰ
ἔξω. Κατόπιν εἰς τὸ κέντρον τῆς κολλούρας ἔδωκ
παυμένο πυρροῖδα μέ τρία δεμάτια. Γυρῶν τῆς
μαρμίδας ἐτοιστεύειτο κυκλικῶς μία εἰρή
ἰδιὴ τῶν γεωμήλων.

ε. Συγκομιδὴ τῶν γεωμήλων.

- 1) Ἀπὸ πότε ἤρχισεν ἡ καλλιέργεια τῆς πατάτας εἰς τὸν τόπον
 σας ;

Πότε γίνεται σπορά ή τὸ φύτευμα αὐτῆς.....

(Από τῆς 7ης. 6ης. μέχρι καὶ τῆς 16ης. πληροφανεύουσιν.
εἶναι: Ὁ Γεώργιος Γεωργίου, ἐν τῷ αἰετός, 16. ἔτων, ἀγρονομός

Γ. Βαλλογιάννης. Ὁ Ἰδιός, ἡμερομηνία Βαλλογιάννης 15-18 Νοεμβρίου 1910]

- 2) Πῶς ἐγένετο (ἢ γίνεται) ἡ ἐξαγωγή (βγάλισμο) τῶν γεω-
μήλων ἀπὸ τὸ χωράφι; Μὲ σκαπάνην, μὲ ἄροτρον ἢ μὲ
ἄλλον τρόπον. Περιγράψατε τὸ σχῆμα τῆς σκαπάνης, τοῦ
ἄρότρου κλπ. παραθέτοντες καὶ σχετικὸν σχέδιον αὐτῶν ἢ
φωτογραφίαν.....

.....
.....

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

Σελ. 1
παρ. 2

ὡν ζώων· κατὰ τὸν
φυλάκην, θύκον); Ἐὰν
γυνὴ του, ἔπειτα ἡ
ὥς. ἐπὶ τὸ ἀγρονομόν
κατασκευάζοι. ὁ πυλῶν
ἐπὶ τοῦ αἰετός, ἀπὸ τῆς
παρασκευῆς. Κατόπιν ἐπὶ
ἐπὶ τοῦ αἰετός ἀγρονομόν
κατασκευάζοι (0,50-0,60 μ.).
ἐπὶ τοῦ αἰετός ἀγρονομόν
κατασκευάζοι (δρέπανον, κρό-
σσον. κατασκευάζοι

Μετρίνιος

χφίας).....

.....
.....

ργαλεῖα ἐχρησιμο-
φῆς καὶ τὴν σχετι-
σχεδιάσματα καὶ

Πότε γίνεται ἡ σπορά ἢ τὸ φύτευμα αὐτῆς.....
 (Αὐτὸ εἶναι τὸ 7^{ον} βιβλ. μέχρι καὶ τοῦ 16^{ου} Πληροφορητικῆς.
 εἶναι: Ὁ βασιλεὺς Γεώργιος, ἐν τῷ 16^{ου} ἔτειν, ἀρχαρχατος
 Γ. Βασιλεὺς ὁ ἱδιός, ἡμερομηνία αὐτοῦ 15-18 Νοεμβρίου
 1910]

- 2) Πῶς ἐγίνετο (ἢ γίνεταί) ἡ ἐξαγωγή (βγάλισιμο) τῶν γεω-
 μήλων ἀπὸ τὸ χωράφι; Μὲ σκαπάνην, μὲ ἄροτρον ἢ μὲ
 ἄλλον τρόπον. Περιγράψατε τὸ σχῆμα τῆς σκαπάνης, τοῦ
 ἄρότρου κλπ. παραθέτοντες καὶ σχετικὸν σχέδιον αὐτῶν ἢ
 φωτογραφίαν.....

στ. Συγκομιδὴ τοῦ σανθοῦ.

- 1) Ἐσυνηθίζετο παλαιότερον ἡ διατροφή τῶν ζώων κατὰ τὸν
 χειμῶνα μὲ ξηρὰ χόρτα (π.χ. σανόν, τριφύλλο, βίκον). Ἐάν
 ναί, περιγράψατε πῶς ἐγίνετο ἡ καλλιέργειά του, ἔπειτα ἡ
 κοπή, ἡ ξήρανσις καὶ ἡ φύλαξις αὐτοῦ. (Ὡς εἰς τὸ 18^{ον} βιβλ.
 ἐκρημασθέντος τοῦ φρέγγου. ὁ φρέγγος ἀφαιρέσθαι εἶται τοῦ χωράφι
 μὲ 2-3 ὄργωματα. ἄρα ἀφαιρέσθαι εἶται ἀπὸ τοῦ χωράφι καὶ
 καθαρισθῇ καὶ ἐξαφανισθῇ εἰς τὸν εὐδαίμονα. Κατόων ἐρρι-
 στέον ὁ εὐδαίμονας καὶ ἐξαφανισθῇ. Ἐκχωρίζετο εἰς εὐδαίμονας ὅλας τὰς
 3 μ. ἡ κοπὴ ἐγίνετο ἀπὸ ἐμμεσηνικῆς ἀραιότητος (0,50-0,60 μ.).
 Ἐξηραίνετο ἐν τῷ ἱδίῳ τῷ χωράφι καὶ κατόων ἐξαφανισθῇ εἰς τὸν εὐδαίμονα
 2) Πότε ἐθερίζετο ὁ σανθὸς καὶ μὲ ποῖον ἐργαλεῖον (δρέπανον, κρό-
 σαν κ.ἄ.). ἡ κοπὴ ἐγίνετο μὲ τὴν κοπίαν. ἡ κοπὴ ἐγίνετο
 (Παραθέσατε καὶ σχεδιάσματα ἢ φωτογραφίας).....

- 3) Ζήρανσις τοῦ χόρτου καὶ δέσιμον. Ποῖα ἐργαλεῖα ἐκρημα-
 ποιοῦντο; (Παραθέσατε μετὰ τῆς περιγραφῆς καὶ τὴν σχετι-
 κὴν τοπικὴν λαϊκὴν ὀνοματολογίαν, ὡς καὶ σχεδιάσματα καὶ

φωτογραφίας)

.....

.....

Γ. ΑΛΩΝΙΣΜΟΣ

- α. 1) Μεταφορά τῶν δεματιῶν πρὸς ἀλωνισμόν. Συνκεντρώνοντο πρὸς τοῦτο ἐπὶ τόπου εἰς τὸ χωράφι ἢ μετεφέροντο εἰς ἄλλην θέσιν, π.χ. εἰς τὸ ἀλώνι, εἰς τὴν αὐλὴν τοῦ σπιτιοῦ κτλ.

Εἰς τὸ ἀλώνι

.....

.....

- 2) Πῶς καλεῖται ὁ γῶρος ἀπὸ τοποθετοῦνται τὰ πρὸς ἀλωνισμόν δεμάτια. Εἰς τινὰς τόπους λέγεται : θεμνωστάσι, θεμνωιά, θεμνωιάστρα, κλπ. Πῶς γίνεται ἡ τοποθέτησις εἰς σωρόν ; Ὑπάρχει καθωρισμένος τρόπος τοποθέτησεως ;

Δεῖ εἶχε ἰσομετρεῖν ἐνομασίαν

- 3) Ὑπῆρχεν ἀνέκαθεν εἰς τὸν τόπον σας ἀλώνι διὰ τὸν ἀλωνισμόν τῶν δημητριακῶν ; Μήπως ἐγένετο παλαιότερον ὁ χωρισμὸς τοῦ καρποῦ (τοῦ γεννήματος) ἀπὸ τὰ ἄχυρα εἰς ἄλλον χῶρον, δηλ. ὄχι εἰς τὸ ἀλώνι ;

Ναί. — Ἐγένετο εἰς τὸ ἀλώνι

- 4) Ποῦ κατεσκευάζετο (ἢ κατασκευάζεται) τὸ ἀλώνι. Ἐντὸς τοῦ συνοικισμοῦ, εἰς τὴν αὐλὴν τῆς οἰκίας ἢ ἔξω τοῦ χωρίου ; Εἰς ποίαν θέσιν ;

Ἐξω τοῦ χωρίου καὶ ἀν. ἀνέρχε. πόσος μ.ε. δια-
φορὰν ὑψομέτρου. ἐφαρμιμάτο

- 5) Τὸ ἀλώνι ἀνήκει εἰς μίαν μόνον οἰκογένειαν ἢ εἰς περισσότερας ;
ἐὰν τοῦτο ἀνήκη εἰς πολλές οἰκογενείας, πῶς γίνεται ἡ χρῆ-
σις του, δηλ. μὲ ποίαν σειρὰν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον ;

Ἐκαστὴν οἰκογένειαν εἶχε τὸ ἀλώνι τῆς.....

- 6) Ἀπὸ πότε ἄρχεται τὸ ἀλώνισμα καὶ πότε λήγει ;

Ἰσὸς τοῦ ἔτους μέχρι 15 ἡμερῶν.....

- 7) Εἶδη ἀλωνιῶν (ἀναλόγως τῆς κατασκευῆς των)· π.χ. χωματά-
λωνο (μὲ δάπεδον ἐκ χώματος)· πετράλωνο (μὲ δάπεδον
ἐστρωμένον μὲ πλάκες).

(Περιγράψατε τὴν κατασκευὴν ἐκάστου καὶ παραθέσατε σχε-
διάσμα ἢ φωτογραφίαν αὐτοῦ)

Χωματάλωνο ἐκαστὸν χωρὶς.....

- 8) Πῶς ἐπισκευάζεται τὸ ἀλώνι ἐκαστον ἔτος πρὸ τῆς ἐνάρξεως τοῦ
ἀλωνισμού· (π.χ. τοῦ χωματάλωνου· καθαρισμὸς αὐτοῦ καὶ
ἐπάλειψις τοῦ δαπέδου καὶ τοῦ γύρω τοιχώματος, ὅπου ὑπάρ-
χει, μὲ πηλὸν ἐκ χώματος ἢ συνηθὺς διὰ μείγματος κόπρου βοῶν
καὶ ἀχύρων)

Ἐκκαθαρίζοντο καὶ πόρτα.....

- 9) Ἡ ὥς ἄνω προετοιμασία τοῦ ἀλωνιοῦ καὶ ἡ ἐναρξίς τοῦ ἀλωνι-
σμοῦ γίνεται ὠρισμένην ἡμέραν καὶ ὥραν ; *Διὰ τὴν προετοιμασίαν*

*δὲν ἐξυπακούει ἡμέρα καὶ ὥρα. Διὰ τὸν ἀγωνισμόν δὲν ἐξυπακούει
να εἶναι ἡμέρα τρίτη ἢ Παρασκευὴ μαθὼς καὶ ἡ ἐργασίαν
ἡμέρα τῆς ἐβδομάδος, τὸ Σάββατον.
Ἀρχίζει ἀπὸ τῶν καράματα.*

- 10) Πῶς γίνεται ἡ τοποθέτησις εἰς τὸ ἀλώνι τῶν δεματιῶν, ὅπου
ὑπάρχει ἀλωνόστυλος, ὡς καὶ τὸ ἀπλωμα τῶν σταχύων πρὸς ἀλω-

νισμόν; Περιγράψατε τὸν τρόπον τοῦτον ἢ οἰονδήποτε ἄλλον.

ἔτσι ποθεταῖντα. κυνηγεῖται μετὰ τὰ ἀκάρνα. κερὰ. τὰ...
 κέντρον. ἀρτίζοντας αὐτοῦ. τὸ κέντρον. τὸν ἀλφειν. τὸν...
 εἰε. τὰ ἀκάρνα. καὶ ἐκρίσταινται ἀνὰ τὴν τῶν. ἡσυχαστὴν
 τῆς ἀφροσύνης κείνης. Ἀλφειοστυλὸς δὲν ἐκτοδοῦται
 το.

11) Πῶς γίνεται τὸ ἀλώνισμα τῶν σταχύων διὰ τῆς χρησιμοποιοῦ-
 ῆσεως ζώων (βοῶν, ἵππων κλπ.).

α) Ἀλώνισμα πρὸς ἀχυροποίησιν τῶν σταχύων διὰ τῆς καταπατή-
 σεως αὐτῶν ὑπὸ περιφερομένων ζώων (βοῶν, ἵππων κλπ.).
 Πολλοῦ τοποθετεῖται πρὸς τοῦτο καθέτως εἰς τὸ μέσον τοῦ ἀλω-
 νίου ὁ κύλιος στύλος, ὕψους δύο μέτρων (καλούμενος πτηγερὸς
 στρούλουρας, δουκάνη, βουκάνη κ.ά.), ἀπὸ τοῦ ὁποῦ ἐξαρτῶν-
 ται σχοινία, ὡς εἰς τὸ ἀνωτέρω σχεδιαγράφημα, διὰ νὰ συγκρατοῦν-
 ται ἀπὸ τὸ ἕτερον ἄκρον τῶν τὰ ζῶα, ὥστε νὰ περιφέρονται κυκλι-
 κῶς, «νὰ ἔρχονται γύρῃ», καὶ οὕτω νὰ κόβουν τὰ στάχυα.....

ἔξινετο. διαβούκ. καὶ ἰώδων. διὰ μὲν βοῶν διευδύνοντο με...

ἐν τῇ ἀκάρνῃ, καὶ ἰώδων. ἐκρίσταινται καὶ τὸ κέντρον. τὸν ἀλφειν. τὸν...
 κέντρον. ἀρτίζοντας αὐτοῦ. τὸ κέντρον. τὸν ἀλφειν. τὸν...
 εἰε. τὰ ἀκάρνα. καὶ ἐκρίσταινται ἀνὰ τὴν τῶν. ἡσυχαστὴν
 τῆς ἀφροσύνης κείνης. Ἀλφειοστυλὸς δὲν ἐκτοδοῦται
 το.

β) Πῶς ζενοῦνται οἱ βοῦς, τὰ ἀκάρνα κλπ. διὰ τὸν τρόπον τοῦτον τοῦ
 ἀλωνισμού. Πῶς συνδέεται τὸ σχοινὶ ἀπὸ τὸν κάθετον ἀλωνό-
 στυλον μετὰ τὰ ζῶα; (Εἰς τινὰς τόπους δένεται τὸ σχοινὶ εἰς θηλιές,
 αἱ ὁποῖαι περιβάλλουν τὸν λαιμὸν τῶν ζώων. Εἰς ἄλλους τόπους
 εἰς τὸ ἀλώνισμα διὰ τοῦ τρόπου τούτου δὲν ὑπάρχει στύλος εἰς τὸ
 μέσον τοῦ ἀλωνιοῦ. Τὰ ἀλωνίζοντα ζῶα περιφέρονται συνδεδε-
 μένα εἰς σειρὰν διὰ σχοινίου, τὸ ὁποῖον σχηματίζει θηλιές περὶ τὸν
 λαιμὸν ἐκάστου ζώου. Περιγράψατε ὅπου ὑπῆρχεν (ἢ διατηρεῖται
 ἀκόμη) ἀλώνισμός κατὰ τὸν ἓνα ἢ τὸν ἄλλον τρόπον, παραθέτον-

τες καὶ σχετικὰς φωτογραφίας ἢ ἰχνογραφήματα).....

Σελ. 21

ησιμοποιεῖται καὶ μὴ-
ἢ ἐπιμήκης σανὶς εἰς
γλισμένη εἰς τὴν κάτω
μάτων ἢ ἀποσχίδων
μένων ζώων, σύρεται
ἐστρωμένων σταχύων

ματσούια

στικὸν μηχανήμα ; Μήπως π.χ. ἡ κριθὴ καὶ τὰ ὄσπρια (κουκκία,
ρεβίθια κ.ά.) ἤλωνίζοντο διὰ τῶν ποδῶν ζώων ζευγνυσμένων καὶ
περιφερομένων ἐπὶ τῶν σταχύων τούτων ;

Διὰ τὸν εἶπον καὶ τὰ κουκκία ἐκρηγματοποιεῖτο ἡ αἰδοουμένη.

Διὰ τὰ φασόλια ὁ μύθανος ἢ μαυρὸ ξύλο

[Διὰ τὸν ἀραβόσιτον ἡ ματσούια (μυλινδρικὸ ξύλο, μήκους
0,20-0,25 μ., διαμέτρου 0,10-0,15 μ. εὐρὸς κυλινδρ. ξύλο, ἐκ τῆς ὁδοῦ
ἐρίετο μίαν ἐρμωδὴν εἰς ἀπόστασιν 0,05 μ. ἀπὸ τοῦ μίαν βάθους, ἐρυ-
πόετο αὐτὸ τὸ μέντρον εἰς βάθος μέχρι τὴν ἐρμωδὴν καὶ εἰς τὴν
ὁδοῦ διήρχετο θέρμα χλωρὴ ἐρμωδὴ).]

τες καὶ σχετικὰς φωτογραφίας ἢ ἰχνογραφήματα).....

Σελ. 21

ωσφ. γ

ησιμοποιεῖται καὶ μη-
ῇ ἐπιμήκης σανὺς εἰς
γλισμένη εἰς τὴν κάτω
μάτων ἢ ἀποσχίδων
μένων ζώων, σύρεται
ἐστρωμένων σταχύων

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ματσούνα

ΔΟΧΗΝΩΝ

ὁ ἀλωνιστικὸν τοῦτο
ζ. δουκάνα, δικριάνι,
ῆμα καὶ τὰς συνήθεις
ελαϊότερον καὶ σήμε-
ρι διὰ ποῖα δημητρι-
μητριακὰ μέ ἀλωνι-

στικὸν μηχανήμα ; Μήπως π.χ. ἡ κριθὴ καὶ τὰ ὄσπρια (κουκκιά,
ρεβίθια κ.ἀ.) ἠλωνίζοντο διὰ τῶν ποδῶν ζώων ζευγνυομένων καὶ
περιφερομένων ἐπὶ τῶν σταχύων τούτων ;

Διὰ τὸν εἶπον καὶ τὰ κομμάτια ἐκρημαδοῦντο ἢ ἀδομαίνθη.

Διὰ τὰ φασόλια ὁ κωφάναξ ἢ μαυρὸ ξύλον.....

[Διὰ τὸν ἀραβόσιτον ἢ ματσούνα (μυλινδρικό ξύλον, μήκους
0,20-0,25 μ., διαμέτρον 0,10-0,15 μ. εὐρὸς κυρτὰ ξύλα, ἐὰν αὐτὸ ὁδοῖται
ἐγίνετο μία ἐγκομὴν εἰς ἀνωδοκίαν 0,05 μ. ἀπὸ τοῦ μῆκος βάθους, ἐκρυ-
πτοῦτο ἀπὸ τὸ κέντρον τῆς βάθους μέχρι τῆς ἐγκομῆς καὶ ἐκ τῆς
ὁδοῦ διήρχετο θέρμα χλωρὴ ἐλαστικὴ).]

τες καὶ σχετικὰς φωτογραφίας ἢ ἰχνογραφήματα).....

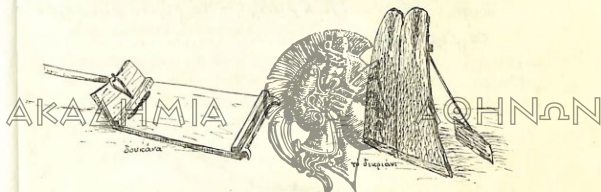
.....

.....

.....

.....

γ) Ποῦ ἀντὶ τοῦ ἄλωνισμοῦ διὰ τῶν ποδῶν χρησιμοποιεῖται καὶ μηχανικὸν ἄλωνιστικὸν μέσον· π. χ. χονδρὴ ἐπιμήκης σανὶς εἰς ἓν τεμάχιον ἢ δύο, προσαρμοζόμενα. Αὕτη ὠπλισμένη εἰς τὴν κάτω ἐπιφάνειαν διὰ κοπτερῶν μεταλλίνων ἐλασμάτων ἢ ἀποσχίδων σκληροῦ λίθου ἐξαρτᾶται ἐκ τοῦ ζυγοῦ ἐξευγμένων ζώων, σύρεται δ' οὕτω κυκλικῶς ἐντὸς τοῦ ἄλωνίου ἐπὶ τῶν ἐστρωμένων σταχύων διὰ τὸν ἄλωνισμόν των.

Σημειώσατε, ἐὰν ἀπαντᾷ εἰς τὸν τόπον σας τὸ ἄλωνιστικὸν τοῦτο μηχανήμα ἢ ἄλλο τι, τὸ ὄνομα αὐτοῦ (π. χ. δουκάνια, δικριάνι, βωλόσυρος), περὶ τῆς κατασκευῆς του, τὸ σχῆμα καὶ τὰς συνήθεις διαστάσεις. Ἀπὸ ποῦ τὸ ἐπρομηθεύοντο παλαιότερον καὶ σήμερον. Ἐπίσης πῶς γίνεται ἡ χρῆσις του καὶ διὰ ποῖα δημητριακά. Ἠλωνίζοντο (ἢ ἄλωνίζονται) ὅλα τὰ δημητριακά με ἄλωνιστικὸν μηχανήμα ; Μήπως π.χ. ἡ κριθή καὶ τὰ ὄσπρια (κουκκιά, ρεβίθια κ.ἄ.) ἦλωνίζοντο διὰ τῶν ποδῶν ζώων ζευγνυομένων καὶ περιφερομένων ἐπὶ τῶν σταχύων τούτων ;

Διὰ τὸν εἶπον καὶ τὰ κομμάτια ἐκρημιμαδοῦντο ἢ ἀδοικιῶν.

Διὰ τὰ φασόλια ὁ κώσταρος ἢ μαυρὸ ξύλον.....

[Διὰ τὸν ἀράβειτον ἢ ματσοῦμα (μυλιδριῶ ξύλον, μήκους 0,20-0,25 μ., διαμέτρου 0,10-0,15 μ. ἀπὸ κυλινδρ. ξύλου, ἐκ τοῦ ὁποῖου ἐγένετο μίαν ἐγκομὴν εἰς ἀπόσεισιν 0,05 μ. ἀπὸ τοῦ μίαν βάσεως, ἐκ τοῦ ὁποῖου ἀπὸ τὸ κέντρον τῆς βάσεως μέχρι τὴν ἐγκομὴν καὶ ἐκ τῆς ὁποῖας διήρχετο θέρμα χλωρὴ ἐλαστικὴ).]

- δ) Ἀπὸ ποίαν ὥραν τῆς ἡμέρας ἀρχίζει ὁ ἀλωνισμός, κατὰ ποίαν δὲ διακόπτεται διὰ τὰ ἐπαναληφθῆ τὴν ἐπομένην. ;

Ἀπὸ τῆς 4^{ης} με 5^{ης} ὥρας. ἄν. ἡ ὥρα μέχρι τῆς 3^{ης} ἀπογευματινῆς ὁ ἀλωνισμός ἐκτελεσθῆναι.
Ὁ ἐκτελεσθῆναι ἀπογευματινῆς. καὶ δεικνύεται.....

- 12) Ποία ἄλλα ἀλωνιστικὰ ἐργαλεῖα εἶναι ἐν χρήσει; (Εἰς τινες τόπους χρησιμοποιοῖται ἐπίμηκες ξύλον, τὸ ὁποῖον, καλούμενον διχάλι, δικούλι, δουκράνι κλπ., ἔχει τὸ ἄκρον ὀδοντωτὸν ὑπὸ τὴν κατωτέρω μορφήν): *ὁ. δικούλι. ἢ φουζι. - τὸ ξύλο μαρμαριζέται - τὸ ξύλο φουζι.*

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

- 13) Κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ ἀλωνισμοῦ ὁ γεωργὸς με τὸ διχάλι ἢ τὸ δικράνι, ἐρχόμενος γύρω εἰς τὸ ἀλώνι, ρίπτει ἐντὸς τοῦ κύκλου τὸν ὁποῖον διαγράφουν τὰ ζῶα ἢ τὸ ἀλωνιστικὸν μηχανήμα τοὺς ἀκόπους στάχους ; *ἔχονται. ὡς ἀπὸ ξυρίσματα.*

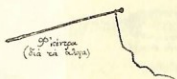
Σὲν ἀπὸ με 3^{ος} φουζι. ὡς ἀπὸ ξυρίσματα. δὲν πιάγει τὰ στάχυν, γίνεται πρὸ ξυρίσματα με 3^{ος} φουζι καὶ ὡς ἀπὸ με 3^{ος} φουζι. (3-4 ξυρίσματα με 3^{ος} φουζι).

- 14) Ἦτο ἐν χρήσει εἰδικὴ ἀλωνοβέργα διὰ τὴν ὁδήγησιν καὶ τὸ κτύπημα τῶν ζῶων ; (Ἐν Κρήτῃ λέγεται αὕτη βουκέντρι· ἀλλαχοῦ φ'κέντρα). Πόσον μῆκος εἶχε καὶ ποία ἡ κατασκευὴ τῆς ; (Σχεδιάσατε τὴν ράβδον αὐτήν). (Βλέπε κατωτέρω εἰκόνα).....

Ἡ βουκέντρια καὶ τὸ μαρμαριζέται..... Ἡ βουκέντρια ἦτο ὡς 3 μ. ὡς φουζι τοῦ μαρμαριζέται 4 μ. καὶ τὸ φουζι 1,50 μ. Ἦσαν δὲ ὅμοια με 3^{ος} φουζι.

— 22 —
με 2 τοῦ ἐρασηματολογίου τῆς σελ. 23 παρ. 15.

- 15) Πῶς λέγεται ἡ ἐργασία τοῦ ἀλωνίσματος ἐνὸς ἀπλώματος, δηλ. ἐνὸς στρώματος σταχύων ἐντὸς τοῦ ἀλωνιοῦ. (Ἐν Κρήτῃ καλεῖται δούλα). Πόσαι στρώσεις (δηλ. ἀπλώματα) σίτου, κριθῆς, βρώμης κλπ. ἤλωνίζοντο καθ' ἡμέραν ἔλεγετο. στρώματα.....
ἤλωνίζετο ἐνὰ στρώματι.....

- 16) Πῶς λέγονται οἱ ἀλωνισθέντες στάχυες, προτοῦ λιχνισθοῦν διὰ τὰ ἀποχωρισθοῦν τὰ ἄχυρα ἀπὸ τὸν καρπὸν; (ἐν Κρήτῃ: μάλαμα)
Δεν. ἀσπῆρες. ἰδιαίτερα. ὀνομασία.....

- 17) Ποιοὶ ἀλωνίζουσι: ὁ ἴδιος ὁ γεωργὸς με' ἰδικὰ του ζῶα ἢ ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν ἀκόμη) εἰδικοὶ ἀλωνισταί (ἐν Αἰτωλίᾳ: βαλμάδες, δηλ. τοσπάνηδες, καλούμενοὶ ἀλωνιστοὶ καὶ ἀγωνιστάς), οἱ ὅποιοι εἶχαν βοδινὰ ἢ ἀλογα καὶ ἀνελάμβανον τὸν ἀλωνισμόν
Ὁ ἴδιος ὁ γεωργός.....

- 18) Πλὴν τοῦ μέσου τούτου με' ζῶα καὶ με' ἀλωνιστικὸν ἐργαλεῖον ὑπῆρχον παλαιότερον εἰς χρῆσιν ἄλλα μέσα χωρισμοῦ τοῦ καρποῦ ἀπὸ τοὺς στάχυν· π.χ. τὸ κοπάνισμα αὐτῶν με' χονδρὸν ξύλον (τὸν κόπανον) ἢ με' ἄλλον τρόπον; (βλ. κατωτέρω ἐν σελ. 26 εἰκόνα).
Ὁχι.....

- 19) Ὁ κόπανος οὗτος πῶς ἐλέγετο· ἐκ ποίου ξύλου κατεσκευάζετο· πόσον μῆκος καὶ πάχος εἶχε καὶ ποῖον τὸ σχῆμά του;.....

X

- 20) Τὸ κοπάνισμα τῶν σταχύων ἐγένετο εἰς τὸ ἀλώνι ἢ εἰς τὴν αὐλήν;
Διὰ ποῖα δημητριακὰ ἐγένετο (ἢ γίνεται) χρῆσις τοῦ κοπάνου;
(π.χ. φακῆς, ρεβιθιῶν κλπ.). *Ὁ κοπάνος ἐκρημαίνομεν...*
δὲ τὸν ἐξομαλύν. τῶν φασσίων. καὶ τὸ κοπάνισμα ἐγένετο..
εἰς τὴν αὐλήν.

κόπανος ἀπορριπτός

ξύλο καμυνιστὸν διὰ τὸ κοπάνισμα
μικροῦ ὄρου δημητριακῶν...

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

Ὑπὸ πόσων καὶ ποίων προσώπων ἐγένετο· μόνον ὑπὸ τῶν μελῶν
τῆς οἰκογενείας ἢ καὶ συγγενῶν; Ἀνελάμβανον τὸ ἔργον τοῦτο
ἄλλα πρόσωπα ἐπ' ἀμοιβῇ; Πῶς ἐκαλοῦντο τὰ πρόσωπα αὐτά;
Πῶς ἐγένετο τὸ κοπάνισμα τοῦτο διὰ τὰ δημητριακὰ μεγάλων
παραγωγῶν; *Κυρίως αὐτὴ τὴν γενναίαν...*

.....
.....
.....

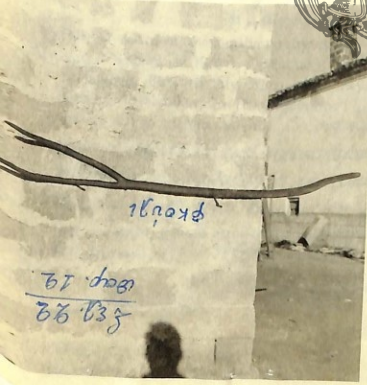
- 21) Ποῦ ἐτοποθετοῦντο (ἐξηπλοῦντο) οἱ στάχυες διὰ τὸ κοπάνισμα.
Ἐγένετο τοῦτο ἀπ' εὐθείας ἐπὶ τοῦ ἐδάφους ἢ ἐπὶ ξύλου; Πόσαι
στρώσεις (δηλ. ἀπλώματα) σταχύων ἐκοπανίζοντο τὴν ἡμέραν;
Τὸ κοπάνισμα ἀπέβλεπε μόνον εἰς τὸν χωρισμὸν τοῦ καρποῦ ἢ

ων ; (Περιγράψατε λεπτο-
καρπού από τούς στάχους,
τογραφίας)

της και διά τοῦ κοπάνου,
;
ίστιχα ἢ φράσεις διά τόν

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ
 (ανῆς εἰς τὸν τόπον σας.
 ψατε τὸν τρόπον λειτουργίας αὐτῆς) **Σ. 8. 1939**
 Σ. 8. 1939

σμένοι διά τὸ λίχνισμα' (ἐν
οῖον ἐργαλεῖον σωρεῖται
χι τοῦτο· (εἰς Κρήτην :
ιάνι, ἀλλαχοῦ : δικιργιάνι),
υγρομετὰς. εὐρὸς. ἐρε-
εωίμπες. ἑὸ. λαμνί
' καὶ αὐτὸν. κρῖνον. ἢ μιά
ὅς. κ.κ. φέρονται. ἀνέμεν.
οἱ αὖ ἀγρίων καὶ τῶν δεινόνων
ουρίων καὶ ἀγρίων ἐκώων.

τρογγύλον ἢ ἐπίμηκες ;
ἀποχωρισμὸν τοῦ ἀχύρου

καὶ εἰς τὴν ἀχυροποίησιν τῶν σταχυῶν ; (Περιγράψατε λεπτομερῶς τὸν τρόπον τοῦτον χωρισμοῦ τοῦ καρποῦ ἀπὸ τοὺς στάχους, παραθέτοντες σχεδιαγραφήματα ἢ φωτογραφίας)

22) Κατὰ τὸ ἀλῶνισμα διὰ τῶν ζῶων, ὡς ἐπίσης καὶ διὰ τοῦ κοπάνου, ἐτραγουδοῦντο τραγούδια ; Ἐὰν ναι, ποῖα ;

Κατὰ τὸ κοπάνισμα μήπως ἐλέγοντο εἰδικὰ δίστιχα ἢ φράσεις διὰ τὸν συντονισμόν τοῦ ρυθμοῦ τῆς ἐργασίας;.....

23) Πότε τὸ πρῶτον ἔγινε χρήσις ἀλυσιστικῆς μηχανῆς εἰς τὸν τόπον σας. Ποῖος τὴν ἐπρομηθεύθη (πρόσωπον, συνεταιρισμός κλπ.). (Περιγράψατε τὸν τρόπον λειτουργίας αὐτῆς). Σ. 1939

β'. Δίχνισμα

Πῶς λέγονται οἱ ἀλωνισμένοι στάχυες, ἐτοιμασμένοι διὰ τὸ λίχνισμα (ἐν ὀλίῳ· λειῶμα, ἐν Κρήτῃ· μάλαμα). Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον σωρεύεται τὸ λειῶμα διὰ τὸ λίχνισμα· πῶς λέγεται τοῦτο· (εἰς Κρήτην· θρινάκι, εἰς Αἰτωλίαν καὶ Πελοπόννησον· δικριάνι, ἀλλαχοῦ· δικιργιάνι), καὶ ποῖον τὸ σχῆμα αὐτοῦ. **Ο. σπικκισιτμεκαζ. βαφός. ἔρε- γεκα. κ. λαμνί. λ. λ. καὶ. εἶρε. σπῆμα. εὐδῆμπεε. ἑ. ὁ. λαμνί. ἐρίετο. με. ζήνκωαθαδιάν. λ. λ. καὶ. κατὰ. ταισιάν. κράσαν. ἡ. μιά. ιαρεφρά. του. γά. εἶται. εὐμυδαμένη. ἀφός. κόν. ἀνέοντα. ἀνέμον. εἰν. ὁ. ἀνεμος. ἀλλασε. διεδύδονιν. ἡναχισάοντο. γά. ἀλλάσαν. καὶ. ἡν. διεδύδονιν. τοῖ. λαμνιού. γεμονός. το. ὥσπερ. εὐδῆμπεε. διωμερίαν. καὶ. ἀνιγντόν. εὐδον.**

Ὁ σχηματιζόμενος σωρὸς ἔχει σχῆμα στρογγύλον ἢ ἐπίμηκες ;
Προτοῦ ἀρχίσῃ τὸ λίχνισμα (ἀνέμισμα) πρὸς ἀποχωρισμὸν τοῦ ἀχύρου

ἀπὸ τὸν καρπὸν, καρφώνεται τι ἐπάνω εἰς τὸν σωρόν ; Μήπως μα-
χαίρι, τὸ θρινάκι ἢ ἄλλο τι ; Τί λέγεται κατὰ τὴν πρᾶξιν ταύτην
καὶ πρὸς ποῖον σκοπὸν γίνεται τὸ ἔθιμον τοῦτο.....

Ἐυαγγελίζετε. φέμεθα εὐχαυρόδ. Ὁ εὐχαυρόδ. εὐαγγελίζετε διὰ
καὶ βοηθήσει ὁ Θεός. εὐ καὶ λινισμα, διὰ καὶ ἀποδοῦναι τὸ...
λαμνί. ὡς οὐ οὐκ ἀρι, ἀλλὰ καὶ διὰ καὶ εὐχαριστήσαντες τὸ...
Θεὸ. καὶ τοὺς ἀξίως καὶ φέμεθα μέχρι αὐτοῦ καὶ σημαίναν.

- 2) Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον γίνεται τὸ ἀνέμισμα ; (Πῶς λέγεται τοῦτο :
φυτάρι, θρινάκι ; Ἰχνογραφήσατε τοῦτο.....

Καὶ ἀρχὴν μετὰ καὶ παραδοχόν. καὶ ἔπειτα μετὰ καὶ...
φαιναίρι.....

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

- 3) Ποῖος λινιῶν (ἀνεμίζει)· ἄνδρας, γυναῖκα· εἰδικὸς λινιστῆς ἐπ' ἀμοιβῇ ;

Ἄνδρας καὶ γυναῖκα.....

- 4) Πῶς λέγονται τὰ χονδρά τεμάχια τῶν σταχύων, τὰ ὅποια μετὰ τὸ
λίχνισμα παραμένουν μετὰ τοῦ καρποῦ· (εἰς τινὰς τόπους καλοῦν-
ται : κόντυλοι, κόμπια). Πῶς ἀποχωρίζεται ὁ καρπὸς ἀπὸ τοὺς κον-
τύλους ἢ τὰ κόμπια ; Ποῦ συνηθίζεται νὰ γίνεται δεύτερον ἀλώ-
νισμα διὰ τῶν ποδῶν τῶν ζώων, ὥστε νὰ ἀποφλοιωθῇ ὁ σίτος κλπ ;

Ὅσα παραμένοντα κομμάτια ἐξέχοντο καὶ κό-
τταρα καὶ δὲν ἀγωνίζοντο διὰ δευτέρων.
παρὰ ἐξέχοντο ὡς τραφὴ καὶ φῶα.....

- 5) Πῶς γίνεται ἡ ζευγὺς τῶν ζώων διὰ τὸ δεύτερον, ὡς ἀνωτέρω, ἀλώ-
νισμα ; Ποῦ ἀπαντᾷται τὸ ἀλώνισμα τοῦτο· πῶς λέγεται ; (Ἐν

Κρήτη: ξεβαβούλισμα καὶ καρπολόνεμα)· διὰ ποῖα δημητριακὰ συν-
 ηθίζεται τοῦτο

(> Ἀπὸ τῆς 17^{ης} Σεπ. μέχρι καὶ τῆς 26^{ης} Ὀκτωβρίου. ἔρχεται
 ὁ Μισσαριώτης Κων/νος, ἑταίριος, 96. ἐτῶν, 27. Διψύχ.
 [εὐλαχένος... δ. Ἰδίου, ἡμερομηνία εὐλαχένος. 18-19. Νοεμβρίου
 1910]

- 6) Ἀφοῦ διὰ τοῦ λιχνίσματος (ἀνεμίσματος) ἀποχωρισθοῦν τὰ ἄχυρα,
 πῶς γίνεται ἡ διαλογή τοῦ καρποῦ ἀπὸ τὰ μετ' αὐτοῦ παραμείναντα
 χονδρὰ τεμάχια τῶν σταχύων (τοῦς κοντύλους, κόμπια κ.ἄ.) ;

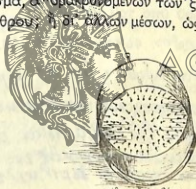
Ὁδο. καὶ σιτάρι. ἔφραξε καὶ κερσάρ. ἀπὸ τὴν κερσάρ. καὶ
 ἔρχανον. γείγνιν. μετὰ καὶ. φρύδες. ὁ κερσάρ. καὶ
 ἔρχανον. καὶ παρὰ τῆς, καὶ κερσάρ. καὶ μετὰ καὶ κερσάρ. καὶ
 ἔρχανον τοῦ ὁδοῦ καὶ κερσάρ. καὶ μετὰ καὶ κερσάρ. καὶ
 Γίνεται τοῦτο κατὰ τὸ ἀνέμισμα, ὁ ἀνέμισμα ἀνέμισμα μετὰ καὶ κερσάρ.
 ὑλῶν ὑπὸ γυναικὸς διὰ σαρώθρου, ἡ δὲ ἄλλων μέσων, ὡς π.χ. κοσκί-

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

κοσκίνο παλιό δερμάτινο

κόσκινο ἡ ἀριστερό

νων μετὰ ὅπας διαφόρων μεγεθῶν· π.χ. μετὰ τὸ κόσκινον τὸ καλούμενον
 κατὰ τόπους : βολίστρης, δερμόνῃ, δορμόνι, δριμόνι, ρεμόνι κλπ.

(Περιγράψατε λεπτομερῶς τοὺς ἐν χρήσει παλαιότερον (ἢ καὶ σήμερον) τρόπους χωρισμοῦ τῶν κόκκων τῶν δημητριακῶν ἀπὸ τὰ ἄχυρα καὶ τὰς ἄλλας ὕλας. Ἰχνογραφήσατε δὲ ἢ παραθέσατε φωτογραφίας τῶν ἐν χρήσει ἐργαλείων καὶ σκευῶν)

- 7) "Όταν έτοιμασθῇ, ὡς ἀνωτέρω, ὁ καρπὸς σχηματίζεται εἰς σωρόν ; Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον σωρεύεται ; Χαράσσεται ἐπὶ τοῦ σωροῦ σταυροί ; Πῶς χαράσσεται καὶ ποῖα ἡ μορφή του. Μήπως ἐμπηγνύεται κατόπιν εἰς τὴν κορυφὴν τοῦ σωροῦ τὸ ἐργαλεῖον τοῦ λιχνίσματος (θρινάκι, φτυάρι), ἐπακολουθεῖ δὲ καὶ προσκύνσεις καὶ ἀσπασμοὶ τοῦ σωροῦ ὑπὸ τοῦ γεωργοῦ ;

[illegible]

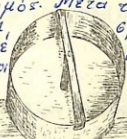
- 8) Ἄλλα ἔθιμα προτοῦ νὰ μεταφερθῇ ὁ καρπὸς (σίτος, κριθὴ κλπ.) εἰς τὴν ἀποθήκην.

ἐννοοῦσαν, ὁ σωρὺς νὰ δώσῃ χίλια ταχάρια·
Χίλια, δύο, τρία, τέσσερα, πέντε κ.λπ.

- γ'.1) Ποῖαι ὀφειλαὶ πρὸς τρίτους ἔπρεπε νὰ καταβληθοῦν εἰς εἶδος ἀμέσως εἰς τὸ ἀλὼνι· π.χ. ἡ δεκάτη, κοινῶς δεκάτισμα. Ποία ἦτο ἡ συνθήκη. Ἦρχετο ὁ δεκατιστὴς εἰς τὸ ἀλὼνι; Μὲ ποῖον μέτρον (δοχεῖον) ἐγένετο ἡ μέτρησις τοῦ σίτου, τῆς κριθῆς κλπ., διὰ τὴν εἴπραξιν ὑπὸ τοῦ δεκατιστοῦ τοῦ «δεκάτου». (Σημειώσατε τὸ ὄνομα τοῦ μετρητοῦ, τὴν

χωρητικότητα του εις ὀκάδας, εις κοιλὰ κλπ., παραθέσατε δὲ καὶ ἰχνο-
γράφημα αὐτοῦ· βλ. κατωτέρω σχετικὰς εἰκόνας).

ἦτο. ἔτοιμος, ἐθερνούμενος. ὁ δὲ ματαίως (μάταιος) καὶ ἔβαλε
τὴν ἐξ ὀκάδας εἶδος ἐφαγίδας. Ὁ δὲ αὖτε αὖτε οἰόμενος ἔσπευ-
σε καὶ χαλόνες δι' ὁρόνδεσσι λόγον. Ἐπεβαλετο τιμω-
ρὶς ἐξ ὀκτωρίων; καὶ ἀπὸ τοῦ τοῦ ἐωροῦ ἀπὸ μὲν καὶ ἑξ ὀ-
κτωρίων. Μετὰ τὸ βαλῆσθαι ἐσθαι τὸ δευτερόν. Ὁ δὲ οὐ-
λογι, ὁ μὲν τοῦ ἐωροῦ ἐδίνετο μέ τὸ μάτι κατὰ
προσέγγιν. Ἐπειτα ἐμοιράετο τὸ
εἰς τὰς τρία. τὰ δύο
ἐσοῦντο ὁ μὲν
καὶ τὸ ἐ-
να ὁ γεωρ-
γός.

μισοκύβητος

κουτίον

2) Ποῖα ἄλλα βάρη κατεβάλλοντο εἰς εἶδος εἰς τὸ ἁλώνι;

α) τὸ παπαδιάτικο,

β) τὸ ἀγροφυλακιάτικο, +

γ) τὸ γυφτιάτικο, +

δ) τὸ ἁλώνιατικο κλπ.

Σημειώσατε τὰ ἐν χρήσει παλαιότερον μέτρα τῶν δημητριακῶν (ὄνομα,
χωρητικότης, σχῆμα, καὶ παραθέσατε ἰχνογραφήματα ἢ φωτο-
γραφίας αὐτῶν) τὰ ἀχυρὰ καὶ τὰ ἀχυρῶνα, ὅτι μὲν καὶ τὸν
ὡς αὖτε. ἀχυρὰ καὶ ἀχυρῶνα. ἀχυρῶνα καὶ ἀχυρῶνα
δέκα ἑκατομμύρια ἀχυρῶνα.

3) Ποῦ ἀπεθηκεύετο κατόπιν ἡ παραγωγή (ὁ καρπὸς) ὑπὸ τοῦ γεωργοῦ
ἐντὸς τῆς οἰκίας (εἰς ποῖα δοχεῖα) ἢ εἰς ἀγρούς ἐντὸς εἰδικῶν λάκ-
κων; (Σημειώσατε λεπτομερῶς εἰς ἑκάστην περίπτωσιν τὰς σχετι-
κὰς συνηθείας) εἰς τὸν οἶκον. μετὰ εἰς τὸ ἀμφορέα,

ὁρθογώνιον ἀφαιρητὸν ἐκ τῆς οἰκίας. ἢ καὶ εἰς ἀφαιρητὸν
ὁρθογώνιον. μετὰ εἰς τὸν οἶκον.

4) Τὸ ἀχυρον ποῦ ἀπεθηκεύετο. Εἰς ἀποθήκην (ἀχυρῶνα) ἐντὸς τοῦ
χωρίου ἢ εἰς τὸν ἀγρὸν καὶ παρὰ τὸ ἁλώνι. Πῶς ἐγένετο ἡ ἀποθή-

κευσις εἰς τὴν ὑπαιθρον ; *Εἰς τὴν ἀνυρῶνα ἐν τῷ τοῦ
χωρίαν.*.....

- 5) Πῶς ἐγίνετο (ἢ γίνεται) ἡ διαλογὴ τοῦ σπόρου. Κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ
θερισμοῦ ἀπὸ τοὺς καλυτέρους στάχυν ἢ μετὰ τὸ ὁλώνισμα ; ...

*Μετὰ τὸ ὁλώνισμα αὐτὸ τὸ σιτάρι τοῦ αὐτοῦ κα-
ρῶν, γερῶν χωρὶς αὐτῶν.*.....

- 6) Μήπως ὅπου γίνεται ἡ διαλογὴ τοῦ σπόρου πρὸ τοῦ θερισμοῦ κατα-
σκευάζεται τότε ἢ μετὰ τὸν θερισμὸν πλέγμα (πλεκτὴ) ἐκ σταχυῶν,
τὸ ὅποιον ἀναρτᾶται εἰς τὸ εἰκονοστάσιον ἢ ὀπισθεν τῆς θύρας κλπ ; ..

Πῶς λέγεται ἡ πλεκτὴ αὕτη ; Ποῖον τὸ σχῆμα τῆς ποῦ φυλάσσεται.
πρὸς ποῖον σκοπὸν καὶ ἐπὶ πόσου χρόνον ;

Δ'. ΕΤΗΣΙΑΙ ΠΥΡΑΙ

- α'. 1) Κατὰ ποίας ἡμέρας τοῦ ἔτους λαμβάνει χώραν κατ' ἔθιμον εἰς τὸν
τόπον σας ἀναμμα φωτιάς εἰς τὸ ὑπαιθρον. (Π.χ. παραμονὴ Χριστου-
γέννων, ἑσπέρas 23 Ἰουνίου (Κληδόνου), Ἀποκριές, πρώτη Μαρ-
τίου, Πάσχα (κάψιμο τοῦ Ἰούδα), ἑσπέρas τῆς 31 Αὐγούστου κλπ.)

τῆς παραμονῆς τῶν Χριστουγέννων......

Εἰς ποίας ἡμέρας, ποῖαν ὥραν καὶ εἰς ποῖον μέρος ;

*Εἰς τὸ μεσυχώρι (παρατείαν) μετὰ τὸ ἡλιο-
βασιλεῖμα.*.....

- 2) Πώς λέγεται ἡ φωτιά αὐτή; (π.χ. φανός, ἀφανός κλπ.).....

Κάεντρας.....

- β'. 1) Ποιοὶ ἀνάπτουν τὴν πυράν· παιδιά, ἡλικιωμένοι, ποῖος ἄλλος;....

κατ' ἀρχὴν τὰ παῖδιά καὶ κατόωιν αὐτοῦ ἔβμο-
ζειν ἄρχε. ἔρριμτανον μέρος καὶ μεχάροι ἀκνωσανδροι.

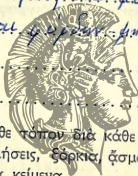
- 2) Ποῖος ἢ ποιοὶ συλλέγουν τὰ ξύλα, θάμνους κλπ. διὰ τὴν πυράν.

Τὰ κλέπτουν; "Αν ναί, ἀπὸ ποῖον μέρος; ὡς ἀκαφερεται καὶ
καρὰ πᾶν τὰ παῖδάμα καὶ μεχάροι. ἔα ἔμμεστον
αὐτοῦ τὰ αὐλῶν, κήπων, μακτριά κλπ.
ἔφρεωτ δὲ πᾶσι δὴ πᾶσι τὰ εἶναι ἄλλῃ ἔνα.

- 3) Πῶς γίνεται ἡ συγκέντρωσις των. (Περιγράψατε λεπτομερῶς)

Μεταφέρονται εὐμερόμενα μετὰ τὴν ἐκμολύττα
καὶ τοιοῦτε τοῦνται μετὰ τὴν εἰς εὐμρόν.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

- γ'. Ποῖαι αἱ συνήθειαι εἰς κάθε τόπον διὰ κάθε πυράν;

- 1) Προσευχαί, διάφοροι ἐπικλήσεις, ξόρκια, ἄσματα, κρότοι, θόρυβος.
Καταγράψατε τὰ σχετικὰ κείμενα

- 2) Πηδήματα, χοροὶ γύρω ἀπὸ τὴν πυράν. (Περιγραφή λεπτομερῆς)

- 3) Τί καίονται εἰς τὰς πυρὰς αὐτάς· (κάψιμον τροχοῦ ἀμάξης, λουλουδιῶν τοῦ Μάρτη, τοῦ στεφάνου τῆς Πρωτομαγιάς κλπ.)

- 4) Καίονται (ἢ ἐκαίοντο) ὁμοιώματα· π.χ. κατὰ τὸ Πάσχα ὁμοίωμα τοῦ Ἰούδα· (περιγράψατε λεπτομερῶς)

- 5) Παραθέσατε λεπτομερῆ περιγραφὴν τοῦ ἐθίμου εἰς τὸν τόπον σας

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

(Ἀπὸ τῆς 27^{ης} δελ. μέχρι καὶ τῆς 32^{ης} ἀνηφορικῶς εἶναι: Ἡ Παιδαγωγὸς Χ. Σοφία τοῦ γένους Ἀστ. Σαμαρᾶ, γεννηθεῖσα ἐν Παλαιόμακρον Ἐλασσόνας, ἰδίᾳ ἀριστοχῆ, καὶ ἐγκατασταθεῖσα ἐν Σμύρῃ τὸ ἔτος 1924). [συλλογὴς ὁ ἴδιος, ἡμερομηνία συλλογῆς 19-20 Νοεμβρίου 1970]

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ